

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

FONDATOR:
ION S. CODREANU
Avocat

DIRECTOR:
DEM. I. DOBRESCU
Avocat

COMITETUL DE REDACȚIE:

Traian Alexandrescu, Decanul Baroului de Ilfov; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosef G. Cohen**, Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **Gr. Conduratu**, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **René Demogue**, Profesor la Facultatea de Drept din Paris; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Membru în Consiliul de disciplină al Baroului Ilfov; **D. Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **Alfred Juvara**, Profesor Universitar, Avocat; **Ștefan Laday**, Președinte la Consiliul legislativ; **I. Gr. Perieșeanu**, Directorul Bibliotecii Marilor Procese, Avocat; **Emil Stan Rappaport**, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru, Avocat; **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar; **Al. Velescu**, Dr. în Drept, Avocat, **Albert Vahl**, Profesor la Facultatea de Drept din Paris.

SECRETAR DE REDACȚIE:

E. C. Decusară, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticeii Judiciare

S U M A R :

- CURIERUL LUNEI SEPTEMBRIE: Raporturile și domeniile responsabilității contractuale și delictuale. Tălmăcire. Leon Doudet și Justiția franceză. Femeia și Codul civil. Amintire de vacanță, de Eugen Petit;
- Expunerea de motive la Anteproiectul de lege pentru unificarea legislației, de d-l C. Hamangiu, Ministrul Justiției (urmare);
- Discursul d-lui N. Corodeanu, din partea Facultății de Drept, la înmormântarea Prof. S. G. Longinescu;
- Discursul d-lui Prof. E. C. Decusara din partea Institutului de Științe Ad-tive și Curierul Judiciar;
- B. P. Rădulescu (Necrolog) de A. V.;
- Tratatul de Expropriere pt. utilitate publică de d-nii Alfred Cruțescu și I. G. Vântu, Doctori în Drept, *Recenzie* de avocatul Constant Ionescu;

JURISPRUDENTE:

- Curtea de Casație s. I: *Minodora Petrovicescu* cu *Ștefănescu și alții*. (Apel perimat. Contestație contra sentinței dată în perimare. Termen în apelul de fond, nu se poate cere valabil de cât după obținerea anulării. Efectele față de întreruperea perimării);
- Curtea de Apel Constanța: *Ministerul Armatei*, expropriere. (Dacă în materie de expropriere pentru cauză de utilitate publică există drept de revizuire? Neindicarea adevăratului proprietar în deciziunea de expropriere. Verificare pe cale de acțiune principală separată);
- Curtea de Apel Buc. s. III: *Banca Muntenii* cu *N. Ionescu-Ștreang*. (Dacă în materie de urmărire de venituri se aplică legea din 11 Iulie 1931. Rațiune. Art. 9 și 10 din lege).
- Triș. Ilfov s. II: *Christache Niculescu* cu *Victoria și Ovidiu Mihăescu*. (Minori. Lipsă de apărare sau apărare cu vicleșug. Cine poate face cererea de revizuire?);
- Trib. Ilfov s. II com.: *Louis Horovitz* cu *Soc. Florida*. (Poprire. Poprire în propria mână. Admisibilitate);
- Congresul avocaților ținut la Iași.

În momentul încheierii acestui număr primim vestea morții ilustrului juriconsult francez MARCEL PLANIOL, Profesor onorar al Facultății de Drept din Paris și autor al „Tratatului de Drept civil francez” în trei volume, astăzi operă cardinală în știința juridică universală. Inclînându-ne cu pietate în fața mormântului său, vom reaminti, în numărul viitor al revistei, viața și opera strălucitului dascăl juridic a cărui dispariție o deplângem astăzi.

De asemenea înregistrăm, cu toată părerea de rău încetarea din viață a confratelui nostru VASILE RĂDULESCU, Redactor, Administrator de 40 ani la Revista DREPTUL, datorită căruia această revistă a continuat să apară.

Transmitem îndureratei familii cele mai sincere condoleanțe.

CURIERUL LUNEI SEPTEMBRIE

VIII

Raporturile și domeniile responsabilității contractuale și delictuale. — Tălmăcire. — Leon Doudet și justiția franceză. — Femeia și Codul Civil. — Amintire de vacanță

„Raporturile și domeniile responsabilității contractuale și delictuale” este titlul ultimului volum apărut în editura Sirey (1931), datorit d-lui *André Brun*, laureat al Facultății de Drept din Lyon și elevul profesorului Louis Josserand; acesta din urmă împodobește lucrarea cu o elogioasă prefată.

Între persoane străine de orice raport contractual, nu poate fi vorba decât de responsabilitate delictuală. Nu însă tot același lucru se poate spune despre raporturile dintre contractanți sau avânzi lor în cauză, când responsabilitatea contractuală intră uneori în luptă față cu cea delictuală.

De câte ori juristul nu se află în fața unei probleme de asemenea natură, urmând să decidă într'un caz determinat, cu care dintre aceste două responsabilități are de-aface ?

O primă încercare de limpezire și sistematizare a acestei chestiuni, a fost făcută la 1929 de către d-l H. Mazeaud, un alt eminent elev al d-lui Josserand, în „*Revue trimestrielle de droit civil*” (p. 551 și urm.).

De astă dată însă, d-l Brun vine cu o lucrare complexă, în care, în partea întâi expune problema juridică și interesele sale practice, în partea doua se ocupă de doctrina în această materie, în partea treia de jurisprudență și în sfârșit, în partea a patra și ultimă, face o încercare de sistematizare, care constituie concluzia întregii lucrări (380 de pagini).

În această din urmă parte, autorul începe prin a descoperi în nesiguranța jurisprudenței, manifestarea a două curente în sens invers: pe de-o parte ea face să pătrundă regulile responsabilității delictuale între contractanți, iar pe de altă parte ea tinde să mărească cât mai mult domeniul responsabilității contractuale.

Chiar între contractanți, jurisprudența a aplicat uneori numai singure regulile responsabilității delictuale, exceptând pe cele ale responsabilității contractuale; alte ori, a acordat victimei dreptul de a face ea alegerea între un regim sau altul; uneori, i-a permis să se servească simultan de ambele, spicuind din fiecare ce-i convenea mai bine; în sfârșit a admis un *cumul al efectelor* celor două feluri de acțiuni.

Prin sistemul alegerii (opțiunii), domeniul responsabilității delictuale se mărește pe fiecare zi. Acest sistem a fost în mod hotărât condamnat de Casația franceză, dar jurisprudența instanțelor de fond îl utilizează totuși: în caz de infracțiune penală, de dol sau de culpă grea și de culpă profesională.

A doua tendință a jurisprudenței de a mări domeniul responsabilității contractuale, s'a manifestat prin aceea că examinând conținutul diferitelor contracte, ea a descoperit în ele noi obligațiuni, cari până atunci nu erau cunoscute. Aceste obligațiuni jurisprudența nu le prezumă ca rezultând din voința părților, dar ea le creiază singură și le impune voinței lor. Ele sunt deci de natură *pretoriană* și cea mai frecventă dintre însele este *obligația de securitate*, care introduce în mod acoperit sistemul riscului în materie contractuală.

Ambele două curente în sens opus, datorite unei jurisprudențe care evident se lasă influențată în prim rând de motive de echitate, au creat un adevărat labirint de variațiuni și nesiguranță.

Autorul sfârșește prin a degaja în această materie, trei idei dominante :

1) Sistemul dualității responsabilităților este o construcție tehnică necesară, căci existența unei legături de drept între autor și victimă, anterior faptului păgubitor nu poate fi neglijată.

2) Regimul de drept comun, adică acela care are a se aplica atunci când nu se va dovedi un raport contractual preexistent, este al responsabilității delictuale (Cas. fr. 27 Febr. 1929).

3) Pentru responsabilitatea contractuală se cer următoarele condiții: a) un contract valabil, b) faptul păgubitor să constituie vidarea directă a unei obligațiuni născută din acel contract și c) victima să fie creditoarea obligațiunii din neexecutarea căreia a avut de suferit (terții nu pot niciodată exercita acțiunea contractuală).

Între contractanți sunt deci trei cercuri :

Un cerc al răspunderii contractuale, conținând faptele păgubitoare cari sunt rezultatul neîndeplinirii obligațiilor născute din acorul voințelor.

Un cerc al răspunderii delictuale mai mult sau mai puțin întins, în care se grupează faptele prejudiciabile cari nu au nici un raport direct cu contractul, și

Un domeniu comun celor două responsabilități: în caz de infracțiune penală, de dol sau de culpă grea sau de culpă profesională, care permite victimei dreptul de opțiune. În acest din urmă caz, contractantul, autor al faptului păgubitor, poate fi considerat că și-a schimbat singur calitatea lui în aceia de terțiu.

Întreaga problemă este astfel sintetizată și redusă la cea mai simplă expresie.

* * *

Tălmăcire. În curierul meu pe luna Iulie, sub titlul „reputații uzurpate”, voind să arăt cât de greu este să se aprecieze la justa lor valoare meritele unui magistrat, am dat și două exemple extreme, spre a dovedi că mai ales în cariera noastră *mută*, aparențele pot fi uneori înșelătoare. Aceste exemple, credeam, că nu este nevoie să o spun, sunt din domeniul curat al imaginației mele. S'au găsit însă interpreți benevoli — nu lipsiți de orice interes — cari au plasat unele intrigi, punându-mă în delicata și ridicola poziție de a fi ofensat colegi pentru care am cea mai mare considerație, de a-mi fi adus singur nemeritate elogii.

Acestea m-au revoltat atât de mult încât m-am gândit să părăsesc pentru totdeauna rubrica de față. Acestui fapt se datorește lipsa curierului meu pe luna August.

Cedez însă insistențelor direcției acestei reviste, mai ales acum când timpul a șters din sufletul meu amărăciunea...

* * *

Leon Daudet și justiția franceză. Cunoscutul romancier și pamfletar francez Leon Daudet, este cel

mai înverșunat dușman al magistraturei din Franța. Este adevărat că judecătorii republicei cari se bucură de cea mai perfectă reputație de imparțialitate în judecare cauzelor de drept comun, sunt vajnici apărători ai formei actuale de guvernământ. Ori, Leon Daudet combate—de o viață—pentru readucerea Regilor pe tronul Franței și din această cauză ziaristul a avut multe de suferit dela justiția țării sale.

Dar nici el nu o cruță. Astfel în ultimul său volum: „La femme et l'amour”, referindu-se la cazul întâmplat la Paris în 1912, când o tânără Valentine Verlain, sedusă și părăsită de către un academician, fost Ministru al afacerilor străine, a vroit să obție satisfacție, scrie :

„Această mică martiră, a văzut unindu-se contra ei, toți bărbații cu situații și în funcțiuni; toate robele juridice au sărit în apărarea unui academician, fost Ministru și prieten personal al prefectului de poliție ! Ce ignominie, ce infamie, ce rușine pentru timpuri și pentru o societate în cari astfel de tăgadă de dreptate este cu putință ! Justiția țării mele, este simbolizată pentru mine prin această delicată fată, călcată în picioare, sfărâmată, sfâșiată, până ce nu a rămas dintr'ânsa decât un biet schelet pe un pat de spital, de către vre-o cinci zeci de magistrați din tribunale sau parchete, pe corpul ei încântător devenit cadavru și arborând codurile lor neomenești. Dar atunci când este vorba de un fost ministru și de un prefect de poliție, acești lachei de mâna doua, nu se mai satisfac cu zisele coduri, ei le truchează”.

De pe vremea tinereții lui Clemenceau, magistratura franceză nu a mai primit un asemenea atac, pe care nu-l justifică decât pasiunea pamfletarului relativ la o cauză sfântă pentru dânsul, dar în contra căreia judecătorii republicei formează cel de mai nepătruns zid.

Francezii, *frondeuri* din fire, persiflează adeseori instituțiile menite să menție ordinea în țara lor, în cuple cu formă glumeață.

Astfel în *Le testament de Pierrot*, clovnul, după moarte, lasă magistraturei făina cu care își albea fața. Pentru ce ?

Iată :

„Aux gens de justice,
„Ma très protectrice,
„Farine de choix,
„Qui pourra, je crois,
„Blanchir maintes fois,
„L'âme de ces Rois,
„Du vice !”

Auziți ironie? Pierrot lăsând toată făina lui, de cea mai bună calitate, magistraților, cu speranța credinței lui că această făină va putea de multe ori curăța sufletele acestor regi ai vițiului...

În Franța, toate se sfârșesc printr'o șansonetă.

Femeia și Codul civil ar fi trebuit mai exact să fie titlul volumului de care ne ocupăm mai sus. Autorul și mai degrabă editorul, au preferat însă acela de „*La femme et l'amour*” care a făcut ca edițiile să se înmulțească. Este apologia femeiei, pe care autorul o așează în ordinea socială, cu mult de-asupra bărbatului. Codul Napoleon, care menține femeia în starea ei de semi-sclăvie față de bărbat, este aspru criticat, iar făuritorii lui, în frunte cu Împărațul, tratați cu cele mai triviale epitețe.

Autorul cere ca art. 213 după care „bărbatul datorște protecțiune soției sale, femeia *ascultare* bărbatului său” să fie modificat în sensul că „bărbatul și femeia își dătoresc reciproc protecție și asistență, în măsura competenței lor și în cercul mijloacelor lor”.

Despre art. 214, care obligă pe femeie să locuiască la un loc cu soțul ei și să-l urmeze pretutindeni unde el își propune să locuiască, e de părere că această conviețuire, care obligă pe noră să trăiască împreună cu soacra ei, este cauza cea mai frecventă a divorțurilor. Cât despre îndatorirea femeii de a-și urmări soțul, o califică de sclavie monstruoasă, ea neputându-se împacă cu principiul libertății omenești.

Dispozițiile din art. 215, cari impun femeii autorizarea bărbatului pentru a sta în judecată, autorul susține că este o dispoziție imorală, arbitrară, pe care nimic nu o justifică.

Art. 217, după care femeia nu poate dobândi sau înstrăina fără consimțământul bărbatului, face din femeie un adevărat animal de tras (*bête de somme*). Este un text infam și de sclavagiu.

D-l Daudet, care dorește din tot sufletul său un Rege pe tronul Franței, deci un singur om care să comande cu drept divin și absolut la milioane de alți oameni, nu admite ca într'o căsnicie numai unul dintre soți să aibă în mâinile sale conducerea ei morală și economică, pe baza principiului libertății omenești.

Nu este oare o contradicție în părerile marelui pamfletar, care desgustat de oameni pentru că nu gândesc ca dânsul, ridică acum în slavă femeia, voind să distrugă căsnicia burgheză de sub conducerea soțului, care face astăzi marea putere a Republicei Franceze, atât de iubită și stimată în întreaga lume.

* * *

Amintire de vacanță. Unificarea este iarăși la ordinea zilei și tot astfel va fi până la complecta ei realizare, care nu poate să mai întârzie. Ne referim la unificarea legală, bine înțeles, căci cea sufletească este de mult desăvârșită. La această operă națională au contribuit, în special în Basarabia, cei d'ntâi judecători numiți de către fostul ministru de justiție d-l Mitilineu, secretar general fiind actualul ministru d-l Hamangiu.

Sunt de nedescris și de neînchipuit piedicele ce au întâmpinat acești magistrați pentru îndeplinirea misiunii lor, într'o regiune cu alte moravuri și având o

legislație străină de spiritul și mai ales de sufletul românesc.

Din această cauză unii au plecat curând, sacrificându-și chiar cariera.

Am trecut și eu prin asemenea momente de adâncă descurajare, și nu a lipsit mult ca astăzi să fiu de... cealaltă parte a barei. Plecam la post, munceam zi și noapte, luptam până când perdeam curajul, și surmenat simțeam absoluta nevoie a unui concediu reparator. Aceiași nevoie ca mine o simțeau și alți președinți de tribunale din Basarabia, astfel că alarmat de aceste lipsuri dela post, Ministerul hotărî să nu li se mai acorde concedii.

În această împrejurare mă prezint într-o zi la Ministerul de Justiție, care funcționa în localul școlii comerciale din Iași și înmănez secretarului general de atunci d-l D. G. Lupu, colegul meu de mai târziu la Curtea de Apel din Iași, azi președinte la Curtea de Casație, o petiție în care solicitam un concediu de câte-va zile.

Secretarul general după ce o citește îmi spune grav :

— „Am dispoziție dela d-l Ministru să nu mai acord concedii în Basarabia”.

— „Bine, — răspund eu, — atunci poftim o a doua petiție”.

Prevăzusem posibilitatea refuzului concediului și pregătisem o a doua petiție prin care îmi dădeam pur și simplu demisia din magistratură.

Pe aceasta a doua o înmănasem acum.

Secretarul general o ia, o citește răbdător, se gândeste, ezită puțin și ia condeiul.

Soarta mea se află în joc. Într'un moment de energizare părăseam cariera care îmi era mai dragă decât viața și pentru care muncisem toată tinerețea mea.

Emoționat m'am întors puțin ca să mă razem de perete, căci inima bătea să iasă din piept.

Când m'am uitat înapoi, secretarul luase condeiul și începuse a caligrafia cu slova lui masivă, pe colțul petiției: „Se aprobă” !

Colegul meu de mai târziu aprobase.. concediul.

Într-o zi de ploaie ca aceasta și ca multe altele ce s'au perindat în timpul vacanței mari în munții Neamțului, evoc cu plăcere amintirea acestei împrejurări, reflectând la cauzele mici care au în cele mai adesea ori, atât de mare influență asupra soartei noastre.

Agapia, August 1931.

EUGEN PETIT

Consilier la Curtea de Apel din Iași

EXPUNERE DE MOTIVE La Anteproiectul de lege pentru unificarea legislației*)

(Urmare)

II

7. — *Unificarea legislativă în Franța.* Încă din timpul armistițiului începe unificarea legislativă în Alsacia și Lorena. O serie de decrete vin succesiv să stabilească un regim tranzitoriu în această provincie. Între acestea, cel mai interesant este decretul din 6 Decembrie 1918, relativ la organizarea provizorie a justiției în Alsacia și Lorena. Acest decret conține 2 articole; el stabilește: a) menținerea în vigoare a legilor anterioare, civile și penale, tot timpul cât va dura ocupația. Jurisdicțiile existente rămân în ființă; b) dispozițiile legislative care ar fi incompatibile cu ordinea lucrurilor create de ocupație, sau contrare siguranței trupelor franceze, vor înceta de a fi aplicate. În aceste două cazuri se vor aplica dispozițiile corespunzătoare din legile franceze.

Câteva zile mai târziu, prin decretul din 31 Decembrie 1918, se institui un oficiu de studii legislative, care avea să se ocupe de organizarea Alsaciei-Lorene.

Situația aceasta dură până la 12 Octombrie 1919, când Parlamentul francez aprobă Tratatul de pace. Deatunci încolo, începe opera de unificare legislativă în Alsacia Lorena.

O lege din 17 Octombrie 1919, confirmând decretul amintit, preciza încă odată în art. 3 § 1 că: „Teritoriile Alsacia și Lorena continuă, până ce se va proceda la introducerea legilor franceze, să fie guvernate de dispozițiile legislative și regulamentare care sunt în vigoare”. Dar art. 4 al acestei legi prevede posibilitatea de a se introduce legislația civilă franceză, după necesități, fie pe cale de lege, fie pe cale de decret, dat pe baza raportului comisarului general al Republicii, cu sediul la Strasburg când era vorba de legi fiscale.

Am arătat că în primele zile dela încheierea păcii, prin decretul din 25 Noembrie 1919 ratificat prin legea din 30 Decembrie 1920, se introduce codul penal cu întreaga legislație penală și de instrucție criminală franceză, menținându-se în vigoare, în mod provizoriu, anumite dispoziții penale asupra materiilor speciale (instrucție publică, asociații, culte, — dispoziții care, am arătat, erau tot de origină franceză — și vânat).

Odată cu introducerea acestei legislații, o serie întreagă de dispoziții din legile Franței sunt extinse în Alsacia-Lorena. Astfel, la 25 Noembrie 1919, se introduce justiția administrativă franceză, extinzându-se competența Consiliului de Stat; se introduc apoi succesiv legile asupra proprietății artistice, literare, industriale și comerciale (10 Februarie 1920), legile asupra naționalității (7 Martie 1920); toate legile fiscale și vamale, legile privitoare la transportul mărfurilor expediate din gările Alsacia-Lorene în interiorul țării și invers (28 Iulie 1921), legile franceze asupra navigației interne (29 Aprilie 1924), anumite părți din legislația franceză asupra închirierilor (2 Septembrie 1922 și 4 Ianuarie 1923).

Deși se introduce un număr restrâns de legi, deși întreaga legislație civilă și comercială nu este extinsă, totuși, imediat iau naștere puternice conflicte de legi între legile locale și cele introduse; conflictul deveni și mai puternic când el izbucni nu numai între legile locale și cele introduse, dar între întreaga legislație din Franța și legislația rămasă în vigoare în Alsacia-Lorena. În fața acestei situații, legiuitorul francez veni cu legea din 24 Iulie 1921, tinzând să prevină și să reguleze

*) Vezi „Curierul Judiciar” Nr. 27 din 1931.

conflictele între legea franceză și legea locală în materia dreptului privat. Dispoziția cea mai importantă a acestei legi, care art. 11, îngăduie părților interesate ca printr-o obțiune voluntară exprimată în contractele lor, să înlăture explicația legilor locale, pentru a se alia dispozițiilor legilor franceze. Se găsi deci pe această cale, un nou mijloc de introducere a legilor franceze, în Alsacia-Lorena. Se făcu o largă aplicare a acestui text mai ales în materie de constituire a societăților comerciale, care se puseră toate sub scutul legii franceze.

Dar opera de adevărată unificare era departe încă de a fi înfăptuită. Legislația civilă locală rămăsese în vigoare. La 1919, când s'a introdus legislația penală franceză, s'a ridicat chestiunea introducerii legislației civile. S'a renunțat însă la acest plan pentru considerația că legea locală ar conține anumite dispoziții superioare legislației franceze. Iată cum înfățișează profesorul H. Capitaint această teză: „Când Savoia și Nissa în 1860, s'au unit cu Franța, Imperiul al doilea a introdus pe deantregul legislația franceză, nemai lăsând nimic în vigoare din legile anterioare care se aplicau. Dacă guvernul francez n'a făcut la fel, în 1919, pentru Alsacia și Lorena, asta se explică prin faptul că dreptul local prezentă în anumite din părțile sale o oarecare superioritate indiscutabilă asupra dispozițiilor corespunzătoare din dreptul francez și că ar fi fost regretabil să se substituie acest drept unor reguli socotite mai bune” (15).

Dar experiența făcută, în scurtă vreme după 1919, cu păstrarea legilor locale, gravele conflicte de drept interprovincial, cari au spărut imediat, sentimentul fărămîțării vieții civile a Statului, l-a determinat pe legiuitor ca inițiativa luată încă în 1921, pentru extinderea legilor civile și comerciale franceze, să devină fapt împlinit prin legea din 1 Iunie 1924. Acum nu se mai pune chestiunea de a ști care din cele două legislații e mai bună; necesitatea unificării era atât de imperioasă încât nici o obiecțiune nu s'a mai ridicat cu privire la extinderea legilor franceze. Iată cum ne este înfățișată acum situația de Profesorul Niboyet, dela Universitatea din Strasburg :

„Se poate discuta asupra meritului respectiv al celor două legislații; cel mai înțelept e de a socoti că din anumite puncte de vedere, ele pot fi, uneori superioare, uneori inferioare, una alteia, și desigur, dacă adoptarea legii germane poate să realizeze ameliorări limitate și parțiale, ar fi nedrept s'o respingi pentru întreaga țară, mai mult încă, să privezi în mod sistematic populația care se folosea de dispozițiile ei. Dar trebuia, înainte de toate, ca unificarea să se efectueze cu restul Franței: ori această unificare nu putea să se facă decât printr-o introducere generală a legilor franceze, temperată de menținerea acelor dintre legile locale a căror superioritate ar fi recunoscută și indiscutabilă și a căror extindere în Franța întreagă ar putea fi înfățișată ca avantajoasă”.

8. — *Legea franceză de extindere din 1 Iunie 1924.* Când Parlamentul francez votă legea din 1 Iunie 1924, în baza căreia se extinde în Alsacia și Lorena întreaga legislație civilă și comercială a Franței, spiritul public, în această provincie, era îndeajuns pregătit pentru unificare. Un rol preponderent în această pregătire îl juca Facultatea de drept din Strasburg. Încă dela începutul anului 1919 profesorii însărcinați cu reorganizarea acestei facultăți, cerură neconținut introducerea legislației franceze în aceste teritorii și creierea unei legi pentru regularea conflictelor. La 15 Martie 1919 se deschide cel dintâiu curs de unificare legislativă; este vorba de cursul de drept constituțional și administrativ încredințat profesorului Carré de Malberg, care avea să expună principiile dreptului public francez. Profesorul Eug. Gaudemet expune principiile

codului civil francez în raport cu acelea ale codului civil german. Acest sistem al expunerii comparate a principiilor dreptului civil francez cu acele ale dreptului local, este continuat în anii următori și la inițiativa prezidentului Siebel și a decanului Bendant, profesorul Jouillot de la Morandière ține în 1921 și 1922 o serie de lecții la palatul de justiție din Colmar. Acestei inițiative a Facultății din Strasburg, de răspândirea dreptului civil francez în nouile provincii, îi răspunde și Facultatea din Nancy, care trimete pe profesorul Morel la Metz ca să îndeplinească aceeași operă măreață.

Alături de Universitatea din Strasburg, comisiunea de elaborarea legii de extindere instituită la 26 August 1919, prin decretul Millerand, având sediul la Strasburg, contribuie într-o largă măsură la pregătirea spiritelor în vederea unificării.

Nume celebre ca ale profesorilor Capitaint și Garçon dela Facultatea din Paris, Gaudemet, Jouillot de la Morandière, Bourchart, Cheron, profesor la Facultatea din Strasburg, ca și o serie de magistrați și avocați locali, sunt suficiente ca să formeze convingerea că opera de unificare se găsește încredințată în cele mai bune mâini.

Proiectul de lege întocmit de această comisie și însoțit de o voluminoasă și excelentă expunere de motive, fu depus la Camera Deputaților la 9 Martie 1922. El fu trimis în studiu comisiei pentru Alsacia și Lorena care alege ca raportor pe d-l Robert Schumann, avocat în baroul Metz și deputat de Mosela. Raportul fu depus la 2 Februarie 1923 din cauză că între timp guvernul alcătuiuse un proiect de lege și pentru introducerea procedurii civile.

Dar cum acest proiect necesită discuții mai ample, el fu lăsat în părăsire și proiectul de introducere trecu la comisia de legislație civilă și penală a Camerii care alege ca raportor pe d-l Aeger, care propuse un contra-proiect. Intervenî o tranzație între cele două proiecte iar Camera, în ședința dela 25 Ianuarie 1924, votă fără discuție legea de introducere a legislației civile și comerciale în Alsacia și Lorena. Legea intră în vigoare cu începere dela 1 Ianuarie 1925.

Astfel, după 6 ani dela încheierea păcii, printr-o sforțare eroică, Franța reuși să introducă legislația sa națională în Alsacia și Lorena, pentru a reintegra astfel provinciile renane în vechiul spirit și în vechea viață juridică franceză. „Legea din 1 Iunie 1924 înseamnă o dată memorabilă în istoria legislației noastre civile”, spune profesorul H. Capitaint.

„Ea n'are de efect numai repunerea în vigoare, în Alsacia și Lorena a dreptului care s'a aplicat în tot secolul al 19-lea, ea va avea, foarte probabil, în afară de aceasta, de rezultat, să provoace în sfârșit o reformă a anumitor părți ale codului civil, a căror revizuire e cerută de multă vreme. Ne este îngăduit să nădăjduim că această formă parțială, va provoca la rândul ei noi proiecte și va grăbi sosirea zilei când codul civil în întregime va fi adus pe șantierul legislativ” (14).

9. — *Unificarea legislativă în Italia.* Situația Italiei se prezintă întocmai ca și cea a Franței din punct de vedere al unificării legislative. Și în Italia a existat în primul moment convingerea, întemeiată sau nu, nu interesează pentru un moment, că legislația teritoriilor reintegrate în vechile hotare italiene, este superioară legislației naționale italiene. Din aceeași considerații pe care le-am găsit la Franța, Italia s'a văzut nevoită să păstreze în nouile teritorii legislația locală. Conflictele de legi surveniră și aci, și odată cu dănsese toate neajunsurile inerente unei atare situațiuni. Aci opera de unificare începe ca și în Franța, dar ea fu condusă sub o altă îndrumare. Concepția că legile naționale erau inferioare legilor locale îi determină pe italieni să procedă la revizuirea tuturor codurilor pentru a le pune de acord cu progresele civilizației și cu tendința modernă a societății. Sforțarea Italianilor

15) H. Capitaint. La place de la loi d'introduction dans le développement contemporain du droit civil français, în Livre d'introduction, p. 149.

14) Op. cit., p. 165.

era de a se debarasa pe cât cu putință de influența legislațiilor străine, franceze și germane și de a da nouii opere caracterul particular geniului italian. În atari împrejurări opera de refacere a codurilor progresa încet, în timp ce neajunsurile dreptului interprovincial apăreau tot mai evidente. Pe de altă parte, împrejurările politice cari surveniră în Italia imediat după războiu, nu se arătară prielnice pentru o operă de importanță și structura celei proiectate. Cu toate acestea, la sfârșitul anului 1923, găsim terminată în Italia unificarea legilor constituționale, administrative, penale și fiscale. Domeniul dreptului public, care se referă în chip imediat la suveranitatea Statului, se găsea astfel integrat în legile italiene.

În acest timp însă, în mod treptat, pe măsura necesităților, încep să se extindă câteva din legile civile și comerciale ale Italiei.

Astfel :

a) D. R. No. 1289, din 6 August 1922, extinde cartea a doua din codul de comerț relativă la comerțul maritim și la navigație ca și legile anexe;

b) D. R. No. 1685, din 21 Noembrie 1922, normele codului civil privitoare la majoritate;

c) D. R. No. 245, din 7 Iunie 1923, legea asupra cetățeniei;

d) D. R. No. 895, din 22 Aprilie 1923, dispozițiile preliminare ale codului civil;

e) D. R. No. 419, din 20 Martie 1924, normele asupra execuțiunii sentințelor străine;

f) D. R. No. 2015, din 24 Septembrie 1923 și 352 din 20 Martie 1924 dispozițiile relative la organizarea familiei.

Dar opera de unificare era încă departe de a fi împlinită. Dificultățile deveneau din zi în zi mai grave, mai ales în urma introducerii acestor legi iar opera de refacere a codurilor întârzia mereu.

În fața acestei situațiuni cu ocazia aniversării împlinirii a 10 ani dela bătălia dela Vittorio-Veneto, guvernul italian a luat o hotărâre eroică, — aceia pe care am văzut că a luat-o și Parlamentul francez în 1924, — de a extinde toată legislația națională în teritoriile alipite. Această hotărâre a guvernului italian a devenit fapt împlinit prin D. R. 2325 din 4 Noembrie 1928. Decretul cuprinde 65 de articole și este împărțit în două părți. Partea întâia (art. 1—6) conține dispoziții privitoare la legile cari se introduc, iară partea două (art. 7—63) conține normele ce se mențin în mod provizoriu în vigoare și dispozițiile transitorii. În expunerea de motive, Ministrul de justiție Rocco, arată că nu a făcut dispoziții tranzitorii mai largi deoarece dispozițiile art. 2 ale codului civil introdus sunt suficiente.

Iată cum este justificat, în expunerea de motive, acest decret :

„În determinarea acestor norme, ținându-se totuși seama de precedentele legislative din 1871, s'au luat cu grijă în considerație deosebirile mai însemnate ale legislației actuale din Venetia Julia și Tridatina, față de situația legislativă din 1871 în Veneto; fiecare problemă e privită sub aspectul său practic actual, folosindu-se în această privință, în mare măsură, sugestiile pline de autoritate ale Curților din Trieste, Trento și Fiume; astfel încât actualele dispoziții tranzitorii deși nu se depărtează prea mult de sistemul legilor din 1871, conțin numeroase și uneori însemnate deosebiri, asupra cărora se atrage în special atenția interpretului.

„Aceste hotărâri, de natură în mod necesar provizorii, și cari nu sunt fără inconveniente pentru inevitabile interferențe între cele două sisteme legislative coexistente, erau socotite necesare numai din cauza nevoiei de a aștepta desăvârșirea studiilor pentru reforma codurilor naționale, și mai ales în scopul de a examina colacionarea posibilă a unor oarecari instituții din legislația ex-austriacă și legislația noastră.

„Prin decretul de față extinzându-se de acum înainte asupra

teritoriilor desrobite codul în vigoare, se face mai ușoară trecerea succesivă la codurile viitoare, deoarece acestea nu vor altera sistemul fundamental al tradițiilor noastre legislative. Posibilitatea unei noi schimbări de sistem, după scurt timp, care ar fi putut fi de temut atunci când liniile generale ale reformei legislative nu erau destul de bine stabilite, e acum cu totul exclusă.

„Și din acest punct de vedere e necesară extensiunea grabnică a codurilor în vigoare, cel mai apropiat drum spre reformele viitoare.

„Extensiunea e necesară nu numai din punct de vedere politic, ci și ca singura măsură menită să solidarizeze economia nouilor provincii cu economia restului națiunii cu scopul de a întări creditul în provinciile însăși.

În acest mod, exigențele politice superioare ale unității legislative, interesele efective ale nouilor provincii, nevoia de a prepara încă de pe acum terenul în nouile provincii, pentru reforma codurilor în curs, sunt ținute în seamă de decretul actual care va găsi de altfel în nouile provincii o conștiință juridică cu desăvârșire matură“.

Cu toată această extindere a legislației civile și penale italiene, opera de revedere a codurilor continuă cu febrilitate. S'au redactat două proiecte de cod comercial și un proiect pentru cartea întâia a codului civil.

Proiectul de cod și procedură penală au devenit legi și vor intra în vigoare cu începere dela 1 Iulie 1931. Prin legea din 10 Iulie 1930 s'au adus modificări codului de comerț în materia falimentului iar prin D. R. No. 499 din 28 Martie 1929 s'a dat pentru provinciile anexate un nou text de lege pentru cărțile funduare. În chipul acesta opera de unificare progresează în mod normal, viața civilă a Statului neavând nimic de suferit, căci toate conflictele de legi interprovinciale au luat sfârșit prin decretul de extindere a legilor naționale italiene.

10. — *Unificarea legislativă în Polonia și Cehoslovacia.* Aceste două țări prezintă din punct de vedere al unificării legislative o situațiune specială. Aici nu există un drept național pe care legiuitorul să-l fi putut extinde în teritoriile cari au reîntregit Statul, așa cum a făcut Franța și Italia. Aceste State reînviolate sau create din nou în urma războiului, au trăit sub regimuri de drept completamente străine de firea și tradițiile naționale ale poporului. Se pune deci problema unificării legislației numai prin creațiunea unui drept nou, național, care, contopind curente și tradițiile de viață ale provinciilor reunite în nouile State, să reprezinte caracteristica geniului național ale fiecărui popor. Alături de această tendință mai apare și o alta, dorința pentru aceste popoare ca prin opera de unificare ce ar întreprinde-o să se integreze în știința universală a dreptului; se răspundea astfel curentului care începuse să apară în Europa, al unei internaționalizări a dreptului privat.

Astfel, Polonia se găsea în 1918 sub trei regiuni diferite de drept. Polonia de vest, practică dreptul german; Polonia de sud, dreptul austriac; iar Polonia de est dreptul rus, pe care Germanii îl lăsase aproape intact. Putem adăoga că în centrul Poloniei, subsistă încă dreptul civil și comercial francez, căruia nu i se aduse, timp de un secol, nici o modificare, de teama de a nu fi înlocuit prin dispoziții din legile rusești. În atari împrejurări, nu putea fi vorba de o extindere de legi, ci numai de o alcătuire din nou a legilor civile.

Aceiași situațiune se prezintă și pentru dreptul penal, cu singura deosebire că codul penal rus în vigoare în Polonia de est și centru, era recent alcătuit la 1903 și era superior codurilor penale german sau austriac, pentru care se pusese, chiar înainte de războiu, problema refacerii.

Cum necesitatea unificării legislației penale era mai urgentă decât oricare alta, s'a pus chestiunea, într'un decret din 8 Februarie 1918, de a se extinde acest cod în întreg Statul polonez. Dar Dieta constituantă poloneză refuză să ratifice acest

decret hotărând alcătuirea unui nou cod penal, care să reprezinte toate necesitățile noului Stat polonez. Se creia atunci, prin lege, o comisie de codificare formată din 44 de persoane, care își începu, încă din 1919, lucrările. Dar activitatea acestei comisii era foarte încheată; cum compunerea ei reprezintă cele patru nuanțe diferite de drept și de viață în Polonia, la început a fost nevoie de lungi și interminabile discuții pentru a se cădea de acord asupra principiilor, pentru a se stabili o familiaritate între membrii comisiei. Când această comunitate de vederi fu principală stabilită și se începu redactarea textelor, divergențele surveniră din nou și mai acute, și discuțiile păreau interminabile. Opera era amenințată în întregul ei. Se modifică atunci legea care creia comisia de codificare, se reduce mult numărul membrilor și opera de unificare își putu astfel continua mersul ei normal.

În afară de o serie de legi fundamentale, privitoare la unificarea dreptului civil și comercial (dreptul privat interprovincial și internațional privat, legile relative la drepturile de autor, la brevete, cek, scrisoare de schimb, soc. anonime, etc.) comisiunea a creat o serie de legi de importanță capitală pentru organizarea legislativă a Statului și anume: a) proiectul privind organizarea tribunalelor de drept comun; b) codul de procedură civilă; c) codul de procedură penală.

Primele două proiecte au devenit legi și au intrat în vigoare în tot cuprinsul Statului cu începere din anul 1929, iar al treilea proiect a fost promulgat în Noembrie 1930 urmând să intre în vigoare cu începere de la 1 Ianuarie 1933.

Comisia de codificare a terminat redacțiunea codului penal, care se găsește acum supus unei noi revizuirii și a avansat foarte mult lucrările în ce privește dreptul civil și comercial.

În Cehoslovacia, problema se pune la fel ca și în Polonia. Noul Stat format din provincii cari trăiseră sub regimuri juridice diferite, dar mult mai apropiate decât cele din Polonia, simte necesitatea unificării legislative. În adevăr, Boemia, Moravia și Silezia, cari trăiseră sub regimul austriac unindu-se cu Slovacia și Rusia subcarpatică, cari trăiseră sub regimul ungar, pentru a forma noul Stat Cehoslovac, se găseau, din punct de vedere al legilor civile și chiar al celor penale, într-o situațiune mult mai bună decât Polonia. Din acest punct de vedere, diversitatea de legislație nu dădea naștere la aceleași conflicte ca în Polonia și ea nu se punea cu atâta urgență ca acolo. Totuși, poporul ceh, care, printr-o eroică efortare, își reclădise vechiul Stat, simțea o adevărată necesitate ca să dea și în acest domeniu al dreptului, puterea sa de expansiune. Se începe deci și aci, pe aceleași baze ca și în Polonia, lucrările în vederea alcătuirii unei legislații naționale. Mai importantă pentru Cehoslovacia era însă problema organizării administrative, căci provinciile sale trăiseră sub regimuri atât de diferite, încât continuarea vechilor sisteme constituia un pericol grav pentru Stat.

După ce Constituția cehoslovacă pune bazele de dezvoltare ale Statului, după ce chestiunea agrară care forma punctul principal în opera de refacere a Statului este soluționată, legiuitorul cehoslovac vine să rezolve chestiunea reformei administrative, prin legea din 14 Iunie 1927.

Această reformă modifică prima organizare administrativă dată la 1920 și constituie din punct de vedere al autonomiei locale o reîntoarcere către un sistem centralist, luând de model legea franceză din 1884.

Din acest examen sumar al mișcării de unificare a legislației, atât în Statele noi create, cât și în Statele cari și-au integrat vechile teritorii naționale, se poate desprinde acest lucru: cea dintâi datorie a Statului întregit, din punct de vedere politic, este să-și organizeze și să-și unifice viața civilă; căci organizarea vieții civile, organizarea societății, este singurul fundament pe care se sprijină organizarea politică a Statului.

(Va urma).

Ministrul Justiției, C. HAMANGIU.

Discursul D-lui Profesor N. CORODEANU din partea Facultății de Drept la înmormântarea Prof. Longinescu

Jalnică adunare,

În numele Facultății juridice din București, am trista solie de a aduce aci durerea colegilor pentru stingerea neașteptată a ilustruului profesor Ștefan Longinescu.

Născut în Focșani, dintr-o familie care a cultivat virtutea sub toate formele, dând fiii devotați celei mai mari dintre virtuți, cercetarea științei și propovăduirea ei, Ștefan Longinescu a ținut să treacă în lumea cealaltă prin pământul scump al orașului său natal.

De timpuriu orfan de tată, sub privirile înțelepte ale mamei, a cărei icoană a purtat-o veșnic în inima sa, în dragostea fraților și a surorilor mai mici, pe străzile acestui oraș a purtat el întâia oară ghiozdanul de școlar silitor, împletind primele visări despre învățătura lui de mai departe. Elev distins al Facultății de Drept din Iași a stat acolo în slujba dreptății ca profesor și ca judecător de instrucție. Atras însă de iubirea științei părăsește cariera de magistrat, pentru ca în urma unui concurs să poată pleca cu o bursă la Berlin, unde trece doctoratul cu o lucrare despre care vorbesc și azi cu respect cărturarii occidentali. Întors la Iași e numit acolo la Facultate, profesor de drept roman și e transferat apoi la Universitatea din București în aceeași calitate. Respungând protecția oricui, Ștefan Longinescu nu a cunoscut decât o singură cale în măsura sa cu alții: concursul.

Ca profesor el a închinat 35 de ani, toată puterea sufletului său numai și numai catedrei și științei, făcând astfel națiunii sale cel mai frumos dar pe care i-l poate face cineva. Timp de 35 de ani, el a fost învățătorul atâtor generații. Câți foști școlari de ai săi, câte suflete răspândite în diferite unghiuri ale țării, în slujba dreptului într-un fel sau în altul nu au ascultat cu evlavie spre o mai desăvârșită învățtură, acel glas grav dar blând, glas tare s'a stins azi pentru totdeauna.

Jalnică adunare! Eu personal aduc și durerea școlarilor de mai de mult ai lui Ștefan Longinescu. I-am fost elevi în primii săi ani de activitate universitară la București. Și noi școlarii de atunci plecam capul cu durere la trecerea în altă lume a profesorului nostru.

Îl văd și azi, în plina lui vigoare. Îndrăgostit de știință, ca un cult aproape religios al datoriei, dela care nu a lipsit nici în ultimile luni de boală, cu sinceritatea adevăratului savant, cu o dragoste de artist pentru limba românească în forma ei naturală și simplă, Ștefan Longinescu, lua pe catedră în fața noastră, prestigiul de mare pontifex al unei credințe. Dar Ștefan Longinescu nu a fost numai mare profesor.

Viața lui a mai însemnat pentru țară un exemplu de o rară virtute morală. Suflet ce repauza pe o îndeplină împăcare cu sine și pe o desăvârșită împlinire a chemării lui suflătești, fără nici o răvnă la buburile acestei lumi, el a fost în toate manifestările un om cu desăvârșire leal și cu totul inflexibil în fața dreptății oricât ar fi fost ea de aspră. Timp de 35 de ani nu a nedreptățit și nu a protejat pe nimeni cu vre-o apreciere influențată și nu a nedreptățit nici odată pe școlarii săi fiind mai indulgent cu unul decât cu altul. Scrupulos și sever când era vorba de împărțirea dreptății, Ștefan Longinescu, doritor de a face bine altora până la sacrificiul de sine, el vibra cu totul dreptul în fața unei flori.

Înălțimele morale în care și-a trăit viața Ștefan Longinescu l'a făcut de multe ori inaccesibil unui mediu în care nu se apreciază întotdeauna rezistența sentimentului de dreptate. Și totuși în izolarea lui măreață, nu a șovăit niciodată. Ca școlar la început, ca coleg în timpul din urmă, trăind atâția ani în preajma lui, zi cu zi am fost tot mai vrăjit de înalta

sa conștiință morală, de caracterul său intransigent, tăiat în linii de legendă română.

Om de înaltă virtute și mare profesor.

Vir pobus et peritus docendi.

În ogorul științei Ștefan Longinescu a fost o podoabă a țării.

Cu o anumită sistemă de analiză și de sinteză, cu o fanatică preocupare de a rămâne în cel mai precis adevăr, conșcrându-se zi și noapte studiului, el ne lasă o expunere a dreptului roman în care pătrunderea desăvârșită a științei se împreună cu o metodă riguroasă și clară cu observațiuni și reflexiuni ce par inspirate din marii jurisconsulți români. Și totul e expus cu o vioiciune și o frumusețe de limba neasămuită.

Ștefan Longinescu nu s'a mărginit însă numai la specialitatea catedrei sale. Cu un bogat orizont cultural — ca membru corespondent al Academiei Române — mare iubitor de țara sa, el a fost și un pasionat cercetător al trecutului nostru juridic, unde a deschis drumuri noi, a pus probleme noi și a adus soluțiuni originale.

A iubit și a cercetat pravilele noastre vechi, a căutat și a găsit origina lor. A explicat multe instituțiuni juridice românești.

Iubite maestre și coleg mai mare, te duci acolo unde ți-ai adunat bunurile tale și unde vei fi pus printre cei drepti. Te duci cu împăcarea că domnul vieții tale dela început până în clipa din urmă a fost închinat adevărului și dreptății fără șovăire.

Nouă ne lași drept bunuri cărțile scrise de tine cu atâta dreptate pentru știință. Dar ne mai lași încă ceva. Ne lași un monument care va peri cu greu. E exemplul vieții tale. Îl lași ca o pildă pentru toate generațiile românești. Facultatea de Drept din București, care te va număra de azi înainte printre larii săi, rămâne de a pururi recunoscători numelui tău.

Discursul d-lui Prof. E. C. Decusară, din partea INSTITUTULUI DE ȘTIINȚE ADMINISTRATIVE și „CURIERUL JUDICIAR“

Intristată adunare,

Din partea Institutului de Științe Administrative am dureroasa însărcinare de a rosti la mormântul proaspăt al profesorului Ștefan G. Longinescu, ultimul cuvânt de despărțire.

Deși preda la Universitatea din București, dreptul roman, o știință așa de puțin înrudită cu preocuparea Institutului de Științe Administrative, a fost unul din membrii fondatori ai acestei instituții, care cu sfatul, cu pilda, a îmbărbătat munca noastră, de a găsi normele cele mai potrivite pentru a putea da țării o administrare capabilă și cinstită.

Cunoscător aprofundat al trecutului nostru, al vechiului drept românesc, ce ne îndemnă ca să facem legătura cu acest trecut și să nu împrumutăm o haină străină pentru administrațiunea României întregite în granițele ei etnice.

Luminele sale, sufletul său cald, puterea sa de muncă veșnic tânără, au fost un îndreptar și un îmbold în opera începută de Institutul nostru.

De aceea, vestea morții sale ne-a umplut sufletul de o durere adâncă și golul ce-l lasă între noi, va fi multă vreme simțit.

Aceiași durere a produs și la „Curierul Judiciar”. colaborator de peste 30 de ani, în coloanele acestei reviste de drept, și-a publicat studiile sale de drept românesc. În deosebi opera sa asupra Pravilei lui Vasile Lupu, publicată în 1915, a dat loc la interesante polemici cu d-l N. Iorga și I. Peret.

Dar cine poate sta împotriva morții nemiloase, care nu cruță nici pe oameni de valoare, cari ar trebui să fie nemuritori ca zei...

Plecându-ne îndurerați fruntea în fața rămășițelor pământești ale celui ce a fost Ștefan G. Longinescu, transmitem familiei condoleanțele noastre, și zicem ca ultim adio celui dispărut: Fie-i țărâna ușoară!

✠ B. P. RĂDULESCU

Un om de ispravă a închis ochii după o viață de muncă cinstită, stăruitoare și rodnică.

Doliul nu este numai al revistei DREPTUL, care a pierdut un administrator priceput și harnic, ci al întregii familii a juriștilor, care plânge pierderea unui om de o aleasă cultură și de un caracter distins.

Născut la 15 Decembrie 1851, B. P. Rădulescu, după ce a fost un activ și prețios colaborator al lui B. P. Hașdeu, a fost atras de D. Popescu în domeniul studiilor de drept civil cărora le-a rămas credincios până la sfârșitul vieții sale.

Conducător al revistei DREPTUL, editor al opinelor lui Degrea, delicat coleg — o spunem cu emoție noi, aceștia dela CURIERUL JUDICIAR — animator ca puțini alții, B. P. Rădulescu a fost mai presus de toate un om de caracter.

Semnalez aci pentru cei ce nu o știu — eu însumi am aflat-o dela alții — demna rezistență ce a opus autorităților de ocupațiune când acestea cu căutat să-l determine prin tentații și amenințări a-și scoate sub acel regim revista.

Îl plângem și totuși a fost un om fericit. A trăit să-și vadă visurile împlinite. A văzut acum zece ani opera lui slăvită de toți fruntașii dreptului strânsi cu nrilejul celei mai mari sărbători din câte a cunoscut familia noastră de juriști: agava din 1921 cu prilejul a 50 ani de apariție a revistei DREPTUL. Și a murit cu conștiința împăcată de a-și fi făcut datoria și de a ști că opera lui rămâne și va fi continuată.

A. V.

RECENZIE

TRATAT DE EXPROPRIERE PENTRU UTILITATE PUBLICĂ, de D-nii Alfred Crutzescu și I. G. Vântu, doctori în drept, cu o prefață de D-l Prof. Paul Negulescu.

Vasta lucrare (aproape 600 pagini) datorită D-lor Alfred Crutzescu, directorul contenciosului Municipiului București și I. G. Vântu, avocat al Municipiului, venită într'un moment oportun, inaugurează ciclul consacrat de cei doi juriști problemei „urbanismului juridic”. Este întâia operă care expune într'un ansamblu încheșat și perfect omogen, atât teoriile doctrinei în materie cât și soluțiile jurisprudențiale, în legislația și practica judecătorească română și străină.

Cele două alcătuiri fundamentale în chestiunea exproprierii pentru utilitate publică sunt, în legiuirea noastră națio-

nală: Constituția dela 1866 care stipula proprietatea drept „sacră și inviolabilă”, și Constituția din 1923 care o declară doar „garantată”, considerând-o ca o *funcțiune socială*, deci, stirbindu-i însăși esența caracterului său juridic. La aproape 6 ani interval, conceptul proprietății a evoluat în sens descendent, trecând dela atributul de *sacru* (cu evocarea unui *ce divin*) la acela de slujitor al interesului vieții sociale, al colectivităților aglutinate în aceeași comunitate de necesități și posibilități. Se cunoaște art. 17 din noua Constituție, care constituie sediul fundamental al problemei: exproprierea nu se poate face decât pentru cauză de utilitate publică și după o dreaptă și prealabilă despăgubire, deci exclusiv de către o autoritate publică. Acest principiu este analizat cu logică și o erudită minuție de autori și urmărit de aproape în toate manifestările sale de aplicații practice, în toată desfășurarea procedurală migăloasă a acestor aplicații curente, cotidiene, cari dau naștere la o sumedenie de formalități până la desăvârșirea materială, efectivă și cu eficacitate juridică a operațiunii.

Rând pe rând ni se înfățișează astfel în capitole prezentate într-o structură compactă, într-o înlanțuire strânsă, cu toate elementele de interdependență și într-o formă cursivă atrăgătoare, problemele cele mai importante în materie, expuse în semi-obscuritatea contorverselor doctriino-jurisprudențiale: caracterizarea juridică a exproprierii ca un act de putere publică; chestiunea dacă declarația de utilitate publică este susceptibilă de recurs în fața instanțelor de contencios administrativ, controversă în care, Înalta Curte de Casație a stabilit principiul că n'ar fi susceptibilă de un atare recurs (autorii examinează pe larg această jurisprudență, ajungând la o soluțiune contrarie, pe care de altfel nu ezităm a ne-o împărtăși); studiul proprietarului aparent și soluțiunile practice către care converg aplicările acestei concepții; efectele sentinței de expropriere față de cel expropriat și față de terțele persoane titulare de drepturi reale ori creditoare; dreptul de retrocedare în cazul când lucrările nu sunt afectate utilității publice, executarea în materie de expropriere față de expropriat și față de autoritatea expropriantă; teoria *exproprierii indirecte* a încorporării provocate indirect de anumite operațiuni administrative, fără împlinirea formelor legii de expropriere. De remarcă că această teorie n'a mai fost niciodată studiată în dreptul românesc: ea apare ca o creație nouă a autorilor.

Se trec în revistă în același timp, în mod critic — uneori cu o severă și stringentă analiză — deciziile instanțelor noastre superioare cari s'au pronunțat în materie, ca bunăoară jurisprudența care stabilește că, în materia modificării ofertelor de preț, recursul în contencios contra declarației de utilitate publică nu este admisibil, aceste oferte nefiind susceptibile de modificare. Autorii dovedesc din contra că, pe baza principiilor rigide de drept comun, ele sunt esențialmente modificabile, ca orice ofertă, plicitație, până în momentul închiderii desbaterilor.

Se mai examinează în fine competența Comisiei de arbitri de a judeca chestiunile litigioase privind însăși fondul dreptului și în special caracterizarea omisiunii esențiale și nepotivării în recursul în contra fixării prețului de indemnizație.

Lucrarea se prezintă astfel ca un tratat util în mod practic pentru funcționarii autorităților publice chemate a lua decizii de expropriere pentru cauză de interes general. Tehnicii acestor operațiuni cari, precum dovedesc autorii sunt, în succedarea lor multiplă, pe cât de variate, pe atât de delicate, vor găsi în tratatul D-lor Crutzescu și Vântu o călăuză sigură, metodică și expusă cu mijloace firești, cu o înțelegere limpede, a tuturor problemelor de speță în materie, a tuturor fenomenelor de interpenetrație între dreptul privat și dreptul public cari, în ramura exproprierilor, mai mult ca în orice domeniu juridic, se dovedesc bogate în urmări, în asperități, în conflicte.

CONSTANT IONESCU

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența de la 14 Iulie 1930

Președenția D-lui D. FLORESCU, Consilier

Minodora Petrovicescu cu D-nii Ștefănescu și a.

Decizia Nr. 1756

Perimare. Apel perimat. Contestație contra sentinței dată în perimare. Termen în apelul de fond; Nu se poate cere valabil de cât după obținerea anulării. Efectele față de întreruperea perimării.

Dacă printr-o hotărâre judecătorească, dată în contestație, se anulează pentru vicii de formă în citarea părților o hotărâre prin care s'a perimat un apel, în acest caz reinvestirea instanței de apel și deci posibilitatea de a cere fixarea de termen în apel, începe numai după pronunțarea hotărârii de anulare, căci reinvestirea instanței de apel este o consecință a anulării hotărârii de perimare pe care nu o poate preceda.

Curtea,

Ascultând cetirea raportului făcut în cauză de d-l consilier G. Duca.

Pe d-nii av. N. N. Murgășanu și C. Gregorian în susținerea și combaterea motivelor de casare și,

Deliberând,

Asupra recursului făcut de către Minodora Petrovicescu în contra sentinței civile a tribunalului Dolj s. III-a No. 137 din 1930.

Având în vedere sentința atacată din care rezultă: că prin cartea de judecată No. 2511 din 22 Octombrie 1926 a Judec. de ocol Craiova, recurenta de azi Minodora Petrovicescu, a fost condamnată solidar cu Dumitru Ștefănescu să plătească intimatului reclamant Vasile Copezianu, surna de 16.000 lei; că la 12 Noembrie 1926, recurenta a făcut apel, iar la 31 Decembrie 1929 intimatul Vasile Copezianu introducând cerere pentru perimarea apelului plătind și taxele de citații, Tribunalul Dolj s. III-a a declarat perimat apelul prin sentința No. 648 din 6 Iunie 1929; că Vasile Copezianu începând executarea cărții de judecată rămasă definitivă prin perimarea apelului, recurenta Minodora Petrovicescu a făcut contestație în ziua de 10 Ianuarie 1930, cerând anularea sentinței de perimare pe motivul că nu a fost citată la domiciliul ei legal arătat prin petiția de apel; că Tribunalul Dolj s. III prin sentința No. 53 din 14 Februarie 1930, a admis contestația anulând sentința de perimare; că anterior dărei acelei sentințe, la 16 Ianuarie 1930, Minodora Petrovicescu a cerut prin o petițiune fixarea unui termen pentru judecarea apelului plătind taxele de citații și Tribunalul sub sancțiunea discutării în prealabil a admisibilității cererei, întrucât este desinvestit dela judecarea afacerii, a fixat termenul de 26 Martie 1930; că pe de altă parte Vasile Copezianu la 20 Februarie 1930 a cerut termen pentru judecarea cererei de perimare și Tribunalul fixând ziua de 19 Martie 1930 petiționarul a plătit taxele de citații; că în baza acestei din urmă cereri Tribunalul a declarat perimat apelul prin sentința adusă azi în recurs; că pentru a da această soluție Tribunalul examinează apărările prezentate de Minodora Petrovicescu și prin care ea susține în prim rând că cererea de perimare trebuie anulată pentru că prin ea, contrar art. 1 din legea accelerării din 1925; nu se arată adevărat domiciliul al apelantei, fapte pentru care fusese anulată prima sentință

de perimare; iar în al doilea rând susținuse că contrar art. 4 din aceeași lege, nu i-a fost comunicată cererea de perimare; că Tribunalul a respins aceste susțineri motivând că materia perimării fiind reglementată prin o procedură specială de codul de procedură civilă prin art. 257, care impune părții numai obligația de a introduce cererea înaintea instanței respective și a justifica plata taxelor de citații, legea accelerării conform dispozițiilor art. 63, nu-și găsește aplicațiune în această materie; că mai departe recurenta a susținut înaintea Tribunalului, că cursul perimării a fost întrerupt prin faptul că sentința dată în contestație anulasă atât sentința în perimare cât și procedura urmată în cauză deci implicit și citațiile scoase cu ocazia introducerii cererii de perimare și că ea ceruse și obținuse un termen în judecarea apelului plătiind și taxele de citații înainte ca reclamantul în cererea sa de perimare să fi cerut fixarea unui nou termen, făcând astfel un act de procedură cu caracter contradictor, întrerupător de perimare; că tribunalul a respins și această susținere motivând că pretinsul act întrerupător de perimare, fiind făcut într'un moment când tribunalul era desinvestit de judecarea apelului, nu putea întrerupe cursul perimării atunci când se introdusesse deja mai dinainte o cerere de perimare în conformitate cu art. 257 pr. civ. justificându-se plata taxelor de citații și că sentința de admitere a contestației și anularea primei sentințe de perimare cu toate actele de procedură urmată în cauză, nu poate schimba această situație de drept.

Văzând motivul I de casare astfel formulat :

„I. Exces de putere, lipsă de bază legală, violarea art. 257 procedură civilă 1201 cod. civ. art. 1, 2 și 4 din legea accelerării judecăților, violarea art. 69 din legea judecătorilor de ocoale și art. 97 cod. civ.

„D-l V. Copezianu intențază în contra subsemnatei și în contra unei persoane interpusă anume D. Ștefănescu, băiatul său de prăvălie, domiciliat chiar în casa reclamantului și aceasta pentru a-și asigura competența instanțelor judecătorești din Craiova și a evita pe cele din București unde subsemnata locuim și locuiesc, o acțiune personală mobilă prin care reclamă o sumă de bani;

„Sunt citată în această acțiune de către judecătoria de ocol la București, Str. General Anghelescu No. 1, unde domiciliu fiica mea și unde locuim și subsemnata la acea epocă; Ca unic mijloc de probațiune invoacă mărturisirea mea, chemându-mă la interogator.

„In lipsa subsemnatei obține dela judecătoria cartea de judecată civilă cu No. 2511 din 1926, carte de judecată apelată de către subsemnata.

„Prin petițiunea mea de apel, subsemnata am făcut alegere la domiciliu în Craiova la d-l avocat T. Buzoianu str. Nicolescu No. 1.

„In timpul instanței de apel mi-am schimbat reședința mea din București mutându-mă din str. General Anghelescu în Splaiul Imprimeriei No. 4, tot în București.

„La 31 Decembrie 1928, d-l V. Capezeanu formulează o cerere de perimare a apelului meu și cu toate că prin petiția de apel am făcut alegere la domiciliu în Craiova, mă citează tot la primul domiciliu în București str. General Anghelescu, citațiune despre care nu am avut nici o cunoștință de oarece la data când s'a formulat cererea de perimare și când s'a împlinit procedura în perimare, subsemnata mă mutasem.

„Este de reținut că înaintea instanțelor de fond, nu a fost nici un fel de procedură contradictorie și că subsemnata nu m'am prezentat nici odată pentru a putea formula inciden-

tele mele în ceea ce privește neregulata îndeplinire de procedură la domiciliul ce mi-a fost atribuit de către reclamant, cu atât mai mult cu cât nu am avut nici o cunoștință de chemarea mea în instanța de perimare.

„Nici odată nu am acceptat domiciliul ce mi-a fixat reclamantul, din contră pentru prima oară când am înțeles să leg instanța cu reclamantul prin petițiunea mea de apel am făcut alegere la domiciliu, declarațiune suficientă după dispozițiunea art. 69 din legea judecătorilor de ocoale.

„Intimatul V. Capezianu persistând în fraudă ce-și propusese să realizeze, și cu toate că cunoșteam domiciliul meu ales, despre care făcea chiar mențiune în cererea sa de perimare, mă citează intenționat greșit în București, la vechia mea reședință din str. General Anghelescu.

„Investește cu titlu executor sentința de perimare a Tribunalului Dolj s. III-a cu No. 648 din 929 și pune în executare cartea de judecată cu No. 2511 din 926 obținând punerea în vânzare a imobilului meu din Craiova, care are o valoare locativă de două ori suma cu care se pretinde creditor.

„Informată la timp am putut reuși să împiedic efectele fraudei comise de Capezianu, căci făcând contestație Tribunalul Dolj s. III-a prin sentința No. 53 din 930 anulează toate formalitățile de urmărire, anulează sentința No. 648 din 929 care pronunțase perimarea precum și titlul executor No. 717 din 929, pus pe această sentință și anulează asemenea procedura de chemare a subsemnatei în instanță de perimare.

„De relevat că contestația la urmărire a fost introdusă de către subsemnata la 15 Ianuarie 1930, iar sentința Tribunalului Dolj s. III-a cu No. 53 s'a pronunțat la 14 Februarie 1930, cu efect retroactiv deci la 15 Ianuarie 1930.

„Încă dela 16 Ianuarie 1930, subsemnata am avut diligența de a cere redeschiderea dosarului în apelul făcut de mine când Tribunalul a încuviințat cererea sub rezerva discuțiunii ce va avea loc la ziua înfățișării.

„La această zi subsemnata obținusem sentința de anulare a Tribunalului Dolj s. III-a cu No. 53 din 930, astfel că citațiunile emise încă dela 16 Ianuarie 1930 în apelul meu redeschis, se referă la un apel de care Tribunalul era regulat investit de oarece același Tribunal prin sentința No. 53, anulasă prima sentință de perimare.

„Tocmai la 20 Februarie 1930, Capezianu cere ca termen în cererea sa de perimare, cu toate că subsemnata redeschisese în mod regulat acel apel încă dela 16 Ianuarie 1930.

„In consecință se găsește la dosar 3 cereri:

„a) O cerere veche de perimare a d-lui C. Capezianu cu data de 31 Decembrie 1928, judecată în ziua de 6 Iunie 1929, (dovada celerității de care făcea d-sa caz) prin sentința de perimare cu No. 648 din 929, anulată în urmă prin sentința No. 53 din 930 prin care s'a anulat și procedura de chemare în perimare;

„b) O cerere de redeschidere a subsemnatei din 16 Ianuarie 1930, în care s'au făcut imediat citațiile și s'a îndeplinit procedura urgentă;

„c) O cerere nouă din 20 Februarie 1930, a d-lui V. Capezianu pentru a se fixa un termen în cererea sa de perimare, din 31 Decembrie 1928;

„Tribunalul Dolj s. III-a prin sentința ce atacăm cu recurs avea să se pronunțe atât asupra cererii noastre de redeschidere cât și asupra cererii de perimare a intimatului Capezeanu.

„Prin exces de putere, violarea art. 1, al. 4 din legea accelerării și judecăților, art. 69 legea jud. ocol. art. 97 cod civil, art. 1201 cod. civ. și 257 pr. civ. Tribunalul Dolj consideră că prima cerere de perimare este încă operantă, cu toate că noi am obținut o sentință judecătorească în contestația ridicată la executarea primei sentințe de perimare, în care am invocat fraudă comisă de Capezeanu care ne-a

citată pentru a ne surprinde la un domiciliu ce nu mai avem, atunci când prin petițiunea de apel făceau alegere formală de domiciliu.

„Or prin sentința 55 din 14 Februarie 1930, Tribunalul Dolj a anulat nu numai sentința de perimare cu No. 684 din 929, și titlul pus de această sentință cu No. 717 din 929, dar a mai anulat și procedura de chemare pentru termenul de 6 Iunie 1929 când s'a pronunțat prima perimare (sentința No. 648 din 929).

„În primul rând cererea de perimare din 31 Decembrie 1928 este nulă deoarece nu s'au respectat formalitățile legii de accelerare.

„Înalta Curte de Casație prin deciziunea No. 943 din 929 s. I-a a hotărât că chiar sub regimul primei legi de accelerare perimarea este supusă formelor legii.

„Într'adevăr, cererea de perimare se prezintă cu un caracter contencios, iar distincția pe care o face Tribunalul între cele două faze: introducerea cererii și cercetarea ei, este cu desăvârșire arbitrară. Tocmai speța noastră este destinată să combată această teorie, căci prin acest mod se ajunge nu la soluția de a pedepsi pe un împrișinat neglijent, ci tocmai la soluțiunea de a asigura o adevărată primă împrișinatului: temerar și de rea credință.

„Dacă cererea de perimare se făcea în speța noastră conform legii de accelerare și se indica regulat domiciliul meu subsemnat aș fi fost în măsură a împiedica eroarea în care a căzut Tribunalul încă dela data primei sentințe de perimare.

„Prin exces de putere, violarea art. 257 pr. civ. și 1201 cod. civ. Tribunalul consideră prima cerere de perimare din 31 Decembrie 1928, ca îndeplinind la data de 20 Februarie 1930, condițiunile legale ale art. 257 pr. civ., și ca satisfăcând plata taxei citației, atunci când prin sentința No. 55 din 930 acelaș Tribunal anulase procedura de chemare în urma motivelor mele de drept și de fapt, acestea din urmă sprijinite pe fraudă intimatului Capezeanu.

„O procedură anulată prin sentință judecătorească devine nulă și de nul efect, după cum anulată este și plata taxelor de citațiune; dovada o avem chiar în dosar de oarece la 20 Februarie 1930, intimatul Capezeanu plătește noi taxe de citațiuni în cererea sa de perimare, dar tardiv de data aceasta de oarece încă dela 16 Ianuarie 1930, obținusem redeschiderea apelului și plătisem taxele de citațiuni.

„Procedura în cererea de perimare fusese îndeplinită cu rea credință prima oară de către V. Capezeanu la un domiciliu care nu era al nostru și cu violarea dispozițiilor art. 97 cod. civ. și 69 din legea judecătorilor de ocoale.

„Tribunalul fără a ține seama de principiul că „Fraus omnia corrumpit“ că efectele legale primelor citațiuni și taxelor aferente, atunci când acelaș Tribunal le anulase, și consideră că taxele în perimare deși în realitate s'au plătit la 20 Februarie 1930, ar fi fost regulat plătite la 31 Decembrie 1928, când s'a făcut cerere de perimare”

Având în vedere că prin motivul I de casare se critică sentința tribunalului preținzându-se că a comis exces de putere; lipsă de bază legală, violarea art. 257 pr. civ. art. 1201 c. civ. art. 1, 2 și 4 din legea judecării accelerării judecăților a art. 69 din legea judec. de ocol și art. 97 c. civ.;

Că în desvoltarea acestor motive de casare se susține: că tribunalul nu putea să considere prima cerere de perimare ca operantă după ce se dăduse sentința asupra contestației, prin care se anulase prima sentință de perimare, titlul executoriu pus pe ea și procedura de chemare în instanță de perimare; că prima cerere de perimare era nulă și pentru motivul că nu s'au respectat formalitățile cerute de legea accelerării și greșit tribunalul arată că în materie de perimare nu s'ar aplica dispozițiunile legii accelerării, cari prevăd

acele formalități; că tribunalul a considerat prima cerere de perimare ca îndeplinind la data de 20 Februarie 1930 condițiunile cerute de art. 257 pr. civ. și satisfăcând plata taxelor de citații;

Că această din urmă eroare a tribunalului se înderează și prin faptul că însuși intimatul Capezeanu a plătit noi taxe de citații, plată ce era tardivă, fiind făcută după ce recurenta obținuse redeschiderea apelului și plătisese taxele de citații; că tribunalul nu mai putea să dea efecte legale primelor citații și taxelor aferente cari fuseseră anulate.

Considerând că cererile adresate instanțelor judecătorești pentru fixarea de termene de judecare, nu pot avea efectele pe care legea le atribuie acestor cereri, decât numai dacă în momentul introducerii lor, instanța se găsea investită cu judecarea afacerii pentru care se cere termen.

Că astfel dacă o instanță de apel s'a stins în urma pronunțării unei hotărâri de perimare a apelului și dacă s'a făcut contestație la executarea hotărârii dată de prima instanță, rămasă definitivă prin perimarea apelului, în acest caz atâta timp cât contestația nu a fost admisă și hotărârea de perimare nu a fost anulată, instanța de apel rămâne desinvestită și deci cererea ce i s'ar adresa în acest interval pentru fixarea anticipată a unui termen de judecare, cum și plățirea taxelor de citații făcută în acest scop, nu pot produce nici un efect legal.

Considerând pe de altă parte, că dacă în condițiunile sus arătate și în urma judecării contestației, s'a anulat hotărârea de perimare, titlul executoriu, cum și procedura de chemarea părților în instanța de perimare, — efectele acestei anulări nu ating însă și cererea de perimare; iar eficacitatea ei deasemenea nu poate fi atinsă prin faptul că noua plată a taxelor de citații în perimare s'a făcut dupe ce apeantul plățise el taxele de citare în apel pentru termenul cerut anticipat, în modul sus expus, căci cererea aceluși termen, ca și plata taxelor de citare ce o însoțise, — după cum s'a arătat, — nu pot avea efecte legale.

Considerând că întrucât și speța este necontestată în fapt, că recurenta Minodora Petrovicescu după perimarea apelului său și mai înainte de a se fi anulat hotărârea de perimare, ceruse termen pentru judecarea apelului plățind taxele de citație, urmează ca această cerere cum și plata taxelor, erau inoperante, așa că Tribunalul cu drept cuvânt nu le-a atribuit niciun efect legal și deci toate criticile aduse prin motivul I de casare — exclusiv cele privitoare la violarea legii accelerării din 1925, — devin neîntemeiate, întrucât ele pleacă toate dela afirmarea că cererea în chestiune și plata taxelor de citare făcută cu ocazia introducerii ei, ar constitui acte valabile în drept, cum și de la afirmarea — ce deasemenea s'a arătat mai sus că este greșită — că cererea de perimare nu ar mai fi operantă după ce s'a anulat hotărârea care o admisesese;

Considerând în fine, că argumentarea Tribunalului referitoare la neaplicarea în cauză a dispozițiilor legii accelerării privitoare la forma cererii de perimare și la formalitățile de introducerea ei, este exact în drept, fiind vorba de formalitățile preliminarilor impuse cererilor de perimare care chiar sub sistemul procedurii anterioare legii accelerării din 1925, erau reglementate în codul proc. civ. prin dispozițiuni de un caracter special, așa că potrivit art. 53 din legea citată, acele dispozițiuni au continuat a-și păstra aplicațiunea chiar sub regimul legii accelerării.

Că, deci, fiind neîntemeiate toate criticele aduse prin motivul I de casare, urmează a fi respins ca atare acest motiv.

Văzând motivul II de casare astfel formulat :

„II. Violarea art. 1201 c. civ., și a principiului retroactivității sentinței judecătorești în ziua cererii în judecată, violarea art. 257 pr. civ. exces de putere.

„Pentru a ajunge la soluțiunea adoptată Tribunalul înlătură cererea noastră de redeschiderea apelului nostru în ziua de 16 Ianuarie 1930, invocând rezoluția prezidențială care a dat termen de judecată sub rezerva discuției la ziua înfățișării, a chestiunii de a se ști dacă Tribunalul nu este desinvestit față cu sentința de perimare No. 648 din 929 (prima perimare).

„Or, la data când s'a pronunțat pentru a doua oară în perimare, prin sentința ce atacam cu recurs, Tribunalul se găsește incontestabil investit atât cu judecarea cererei de perimare, cât și cu judecarea cererii de redeschiderea apelului.

„Tribunalul nu voise să fie seama că prin anularea primei sentințe de perimare, care rebue să fie considerată de a fi executată pe ziua de 13 Ianuarie 1930, în virtutea principiului retroactivității hotărârilor judecătorești și în ziua cererii în judecată, și că deci el urmă să fie considerat încă dela 13 Ianuarie 1930, ca legal investit cu judecarea pricinilor, cu atât mai mult la 16 Ianuarie 1930, când noi am cerut redeschiderea și la 7 Aprilie când a pronunțat pentru a doua oară perimarea.

„Numai prin exces de putere Tribunalul a înlăturat cu desăvârșire cererea noastră de redechidere și a violat art. 257 cod. civ. de oarece nu a ținut seamă ca anterior lui 20 Februarie 1930, când intimatul a plătit regulat de data acesteia taxele de citațiuni, încă dela 16 Ianuarie 1930, noi am făcut un act de procedură cu caracter contradictoriu, obținând redeschiderea apelului nostru în care am emis citațiile și am îndeplinit chiar procedura.”

Având în vedere că prin motivul II de casare se impută tribunalului că a violat art. 1201 c. civ. și principiul retroactivității sentințelor judecătorești până la data cererii în judecată și că a violat și art. 257 pr. civ. comitând și exces de putere, pentru că în baza principiului indicat mai sus anularea primei sentințe de perimare trebuia considerată că a fost efectuată pe ziua de 13 Ianuarie 1930 (data introducerii contestației) și deci tribunalul trebuind să se considere investit cu judecarea pricinilor dela acea dată, cu atât mai mult era investit la 16 Ianuarie 1930, când s'a introdus cererea de redeschiderea apelului; că această din urmă cerere de redeschiderea apelului constituia un act de procedură cu caracter contradictoriu conform art. 236 pr. civilă fiind anterioară datei la care intimatul Vasile Canezeanu a plătit regulat actele de citații.

„Considerând că în baza principiului retroactivității hotărârilor judecătorești — atunci când el își are aplicațiunea — nu se poate deduce altceva decât că drepturile constatate sau recunoscute părților prin aceste hotărâri, au existat încă din ziua cererii în judecată;

Că, însă, în baza acestui principiu nu se poate deduce că părțile ar putea, chiar anterior pronunțării hotărârei definitive de recunoaștere a unui drept, să exercite în mod legal acte de valorificarea acestui drept, sau să se pretindă a i se încuviința de către instanțele judecătorești cereri sprijinite pe dreptul, cari la data introducerii cererii se aflau deduse judecății și nerecunoscute încă prin hotărâre definitivă.

Că dacă, printr-o hotărâre judecătorească dată în contestație, se anulează pentru vicii de formă în ci-

țarea părților o hotărâre prin care s'a perimat un apel, în acest caz reinvestirea instanței de apel și deci posibilitatea de a cere fixare de termen în apel, începe numai după pronunțarea hotărârei de anulare; căci reinvestirea instanței de apel este o consecință a anulării hotărârei de perimare și deci nu o poate preceda — principiul retroactivității hotărârilor judecătorești neputând avea efectele ce le atribue recurenta.

Că astfel fiind, urmează că declararea de inoperanță a cererei de redeschiderea apelului introdusă de recurenta Minodora Petrovicescu, la o dată când desinvestirea instanței de apel subsista încă, este o soluțiune care nu atinge principiile indicate prin motivul II de casare;

Că întrucât cererea în discuțiune a fost inoperantă, ea nu putea pentru acest cuvânt să fie considerată nici ca un act de procedură cu caracter contradictoriu, așa că nu poate fi vorba de o violare a art. 257 pr. civ. și exces de putere, nici din acest punct de vedere;

Că fiind neîntemeiate ambele motive de casare recursul câtă a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul etc.

CURTEA DE APEL DIN CONSTANȚA

Audiența din 16 Decembrie 1930

Președentia D-lui AL. AUGUSTIN Președinte

Ministerul Armatei expropriere

Deciziune Civilă No. 194

Revizuire. Deciziune de expropriere pentru cauză de utilitate publică. Legea de expropriere din 1864. Jurisdicțiune specială. Căi de reformare limitate. Inexistența revizuirii.

Neindicarea adevăratului proprietar în deciziunea de expropriere. Verificare pe cale de acțiune principală separată.

Potrivit dispozițiunilor legii de expropriere pentru cauză de utilitate publică, în materie de expropriere, numai căile de reformare și retractare prescrie în legea de expropriere sunt acelea cari pot fi admise, adică numai apelul și recursul în termenele anume arătate prin acea lege specială, iar nu celelalte căi din dreptul comun. Că atare nu se poate introduce prin interpretare dreptul de revizuire în materie de expropriere.

Neindicarea adevăratului proprietar în deciziunea de expropriere nu se poate verifica și discuta decât pe calea unui proces ordinar conform dreptului comun, iar nu cu ocazia fixării indemnizației cuvenite pentru terenul expropriat, deoarece instanțele chemate a fixa prețul exproprierii având un rol cu totul limitat nu sunt competente a statua asupra însuși dreptului de proprietate.

Curtea.

Asupra cererei de revizuire făcută prin petitiunea înreg. la No. 7462 din 20 Octombrie 1930 de Ministerul Armatei prin reprezentantul său, contra deciziunii de expropriere cu No. 2 din 12 Aprilie 1929 a acestei Curți de Apel, prin care s'a fixat prețul unor loturi expropriate de acel Minister la punctul denumit „Tataia” din orasul Constanța.

Având în vedere că Ministerul își sprijină această cerere de revizuire pe dispozițiunile art. 290 al. I procedură civilă, pretinzând că în urma pronunțării a.

celelalte hotărâri, a descoperit acte noi din care se vedește că proprietatea lotului No. 13 din planul de expropriere ar aparține în realitate lui M. R. Opreanu, iar nu moștenitorilor V. Maraveia, după cum se prevede în menționata decizie, așa că prețul convenit pentru acele loturi ar aparține lui M. R. Opreanu, proprietarul adevărat al acelui teren, fapt care reiese din actele ce au fost comunicate Ministerului prin notificarea ce i s'a făcut de M. R. Opreanu la 8 Octombrie 1930, acte pe care moștenitorii Maraveia le-au tănuțit, intru cât au produs un certificat de sarcini cu No. 9.859 din 17 Martie 1930 eliberat de Grefa Tribunalului Constanța s. I-a din care s'au omis contractele de vânzare-cumpărare transcrise la acel Tribunal prin care proprietatea ziselor terenuri trecuse dela defunctul D. Maraveia la M. R. Opreanu.

Că Ministerul cere ca, pe temeiul acestor considerațiuni să fie revizuită deciziunea de expropriere cu No. 2 din 12 Aprilie 1929, prin care această Curte de apel a fixat prețul terenului expropriat, prevăzând ca proprietar al lotului No. 13 pe M. R. Opreanu în locul moștenitorilor V. Maraveia.

Având în vedere că chestiunea ce trebuie a fi rezolvată în prim loc este aceea de a se ști dacă e admisibilă în principiu cererea de revizuire a unei deciziuni date în materie de expropriere pentru cauză de utilitate publică.

Considerând că din întreaga economie a legii de expropriere pentru cauză de utilitate publică din 1864 cum și cea dela 1900, rezultă că legiuitorul a creiat în asemenea materie o jurisdicțiune specială și cu totul deosebită de dreptul comun, intru cât a prevăzut regulile de procedură specială, singurile cari au a fi aplicate în asemenea materie; că această derogare de la dreptul comun, legiuitorul a făcut-o cu scopul de a nu întârzia rezolvarea grabnică a litigiilor în materie de expropriere, fixând termene scurte în care să se judece aceste procese.

Că prin urmare, numai căile de reformare și de retractare prescrise în legea de expropriere, sunt acelea cari pot fi admise în această materie, adică numai apelul și recursul în termenele anume arătate prin dispozițiunile acestei legi speciale, iar nu celelalte căi de atac din dreptul comun, de care ce legiuitorul special nu a prevăzut pentru ele nici o dispoziție expresă.

Că intru cât, afară de dreptul de apel și de recurs, legiuitorul, nu a prevăzut și dreptul de revizuire în materie de expropriere; nu se mai poate introduce prin interpretare și calea extra-ordinară de retractare a revizuirii, așa că un asemenea drept nu există pentru părții în această materie.

Că, dar este inadmisibilă cererea Ministerului de a se revizui deciziunea acestei Curți, prin care s'a fixat indemnizația pentru terenul expropriat.

Considerând că dacă este adevărat că din eroare Ministerul cu ocazia exproprierei a indicat ca proprietar o altă persoană de cât adevăratul proprietar, din cauză că a fost indus în eroare, precum afirmă prezentându-i un certificat de sarcini care se pretinde că cuprinde omisiuni sau inesacități, o asemenea eroare se poate verifica și discuta numai pe calea unui proces ordinar conform dreptului comun stabilindu-se cine este în realitate adevăratul proprietar al terenului expropriat, conform titlurilor de proprietate.

Că o asemenea discuțiune și verificare nu se poate face cu ocazia fixării indemnizației terenului expropriat, când se contestă existența dreptului de proprietate, de oare ce instanțele chemate a fixa prețul expro-

prierei au un rol cu totul limitat, ele nefiind competente a statua asupra însuși dreptului de proprietate și asupra validității titlurilor ce s'ar invoca de părți.

Că oacă, în speță, prin dispozitivul deciziei Curței de apel care a fixat prețul exproprierei s'a arătat că terenul este proprietatea moștenitorilor Maraveia, aceasta s'a făcut numai pentru a individualiza sau identifica terenul, pe numele persoanei care în mod aparent și notoriu face acte de proprietar, iar nici de cum pentru a se stabili și statua asupra însuși dreptului de proprietate, de oare ce Curtea de apel, când a judecat apelul contra sentinței Comisiunii de arbitri cu privire la fixarea indemnizației pentru expropriere, nu era chemată și nici nu avea competență de a statua asupra dreptului de proprietate, iar deciziunea prin care instanța de expropriere fixează indemnizația acordată pentru un imobil expropriat nu constituie lucru judecat cu privire la drepturile și pretențiunile ce eventual le ar avea cineva, asupra imobilului și cari au a se lichida de instanțele ordinare de drept comun.

Că pentru aceste considerațiuni, urmează să se respingă ca inadmisibilă prezenta cerere de revizuire introdusă de Ministerul Armatei.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Consilier Remus C. Benișache, Curtea respinge ca inadmisibil cererea de revizuire, etc.

(ss) Al. Anastasiu, Gh. L. Dimitriu, R. C. Benișache, Papadat, Oprescu.

Grefier, (ss) D. Băbăneafă

CURTEA DE APEL SECȚIA III BUCUREȘTI

Audiența dela 25 Februarie 1931

Președenția D-lui ION M. BOTEZ, consilier

Banca „Muntenia” prin D-l av. Al. Velescu și H. Aznavorian
cu N. Ionescu Streang prin D-l av. Aurelian Benteiu și
Ioan Botoșeneanu

Decizia civilă No. 71

Urmărire de venituri. Dacă se aplică legea din 11 Iulie 1931. Rațiune. Art. 9 și 10 din lege.

Scopul urmărit de legiuitor prin legea de la 11 Iulie 1931 a fost protejarea debitorului, dispozițiunea art. 9 din lege își are aplicațiunea și în cazul urmăririi de venituri imobiliare, cum este în speță.

In fapt însă, constatându-se că debitorul nu prezintă suficiente garanții spre a i se lăsa în păstrare bunul urmărit, instanța de judecată, este în acest caz îndrituită a numi un administrator strein, spre a nu se periclită drepturile creditorului.

C u r t e a,

Asupra apelului făcut de Banca „Muntenia”, societate anonimă din București, calea Victoriei, Pasagiul Macca, în contra jurnalului no. 17.922 din 3 Septembrie 1930, a Tribunalului de Notariat Ilfov, dat în cauză de N. Ionescu-Streang, agricultor din Călărași, str. București, no. 167.

Având în vedere că din actele dela dosar se constată că apelanta, pe temeiul actului de ipotecă autentificat de Tribunalul de Notariat Ilfov la no. 34.979 din 1927, a obținut dela acest Tribunal înființarea unei urmăririi de venituri asupra moșiei „Tonea”, din județul Ialomița, proprietatea intimatului debitor, și că acesta, bazat pe art. 9 și 10 din noua lege de unificarea unor dispozițiuni privitoare la execuțiunea silită, a solicitat Tribunalului, de a fi înlocuit girantul administrativ numit cu ocaziunea încuviințării urmăririi și de a i se încredința lui, păstrarea moșiei urmărite,

sub cuvânt că apelanta creditoare nu încearcă nici o pagubă prin luarea acestei măsuri.

Având în vedere că Tribunalul, întemeiat în drept pe dispozițiunile art. 9 și 10 din legea citată, iar în fapt pe împrejurarea că apelanta n'a făcut cu nimic dovada prejudiciului ce l'ar suferi prin repunerea intimatului în administrarea moșiei, a admis cererea și desărcinând pe girantul-administrativ, a încredințat debitorului păstrarea imobilului urmărit.

Având în vedere că Banca „Muntenia” susține prin apelul de față că Tribunalul nu putea lua această măsură dintr'un îndoit punct de privire: întâi, fiindcă a luat-o în baza legii din 11 Iunie 1930, privitoare numai la execuțiunile silite imobiliare; al doilea, fiindcă din sus zisa măsură o să aibă pagubă, debitorul neinspirând încredere că va administra moșia și în interesul ei.

Considerând, în ce privește prima susținere, că din toate dispozițiunile legii din 11 Iulie 1930, privitoare la execuțiunile silite, nu numai imobiliare, dar și mobiliare, rezultă că scopul urmărit de legiuitor prin edictarea lor, a fost protejerea debitorilor, pe aceste vremuri de grea criză economică financiară.

Că, în acest caz, știut fiind că acolo unde e aceeași rațiune, trebuie să fie aceeași lege, dispozițiunile art. 9 din suszisa lege, prin cari se prevede, în scopul protejerei debitorilor urmăriți în averea lor nemiscătoare, înlăturarea administratorilor streini instituți de justiție și neevacuarea debitorului din imobilul urmărit, trebuie, prin analogie și pentru identitate, să-și găsească aplicațiune și în cazul asemănător al urmăririi veniturilor nemiscătoare, în cari deasemenea, după codul de procedură civilă, se pot institui administratori streini și debitorul poate fi evacuat.

Că a zice altfel și a refuza deci aplicarea, pe identitate de rațiune, a măsurii din urmăririle silite imobiliare, la urmăririle de venituri, ar însemna ca debitorul din urmărirea de venituri să fie tratat mai rău decât debitorul din urmărirea silită imobiliară, care duce la exproprierea debitorului din chiar proprietatea bunului.

Că deci, Tribunalul a fost îndreptățit să aplice legea din 11 Iulie 1930, în urmărirea de venituri obținută de apelantă în contra intimatului N. Ionescu-Streang.

Considerând însă că în fapt măsura luată de Tribunal nu e justificată, fiindcă, dacă art. 9 din legea citată prevede că bunul urmărit nu va fi încredințat debitorului decât atunci când din această măsură n'ar rezula o pagubă pentru creditor, în acest caz, din faptul că debitorul Ionescu-Streang a fost urmărit prin ordonanța definitivă pentru delictul de falș și abuz de încredere; din împrejurarea că numitul, de când i s'a încredințat moșia, nu a dat socoteli și din considerațiunea că atunci când Tribunalul a încredințat administrației debitorului o moară de pe imobilul urmărit, aceasta s'a grăbit să o arendeze socrului său pe termen de 10 ani și să perceapă anticipat arenda pe timp de 5 ani, din toate acestea, nu se poate trage decât concluziunea că, încredințând moșia administrației intimatului, se poate cauza o pagubă apelantei.

Că așa fiind, pe această considerațiune de fapt, apelul Băncii „Muntenia”, în contra jurnalului Tribunalului, prin care debitorul a fost repus în administrarea moșiei, este întemeiat și cață a fi admis, reformând jurnalul în chestiune și încredințând administrația moșiei unui agricultor.

Pentru aceste motive, Curtea admite apelul.

(ss) Ion M. Botez, M. Possa, Al. Liciu, C. Negoescu,

C. Cătuneanu, consilieri.

Grefier, I. Chiru

TRIBUNALUL ILFOV S. II C. COR.

Audiența de la 13 Noembrie 1930

Președenția D I ALEX. MINCULESCU, Jud.

Cristache Niculescu, cu Victoria și Ovidiu Mihăescu

Sent. civ. 1261

Revizuire. Minori. Lipsă de apărare sau apărare cu vicleșug. Cine poate face cererea de revizuire? Art. 291-297 și 742 cod pr. civilă.

În sistemul nostru procedural revizuirea pentru lipsă de apărare sau pentru apărarea vicleană, nu poate fi introdusă nici odată și de nici un fel de tutore, în timpul minorității, ci potrivit art. 742 al. 2 pr. civ. numai de minor, în termen de 4 luni dela ajungerea la majoritate.

Tribunalul,

Asupra cerereri de revizuire făcută de Cristache Nițulescu, în calitate de tutore ad-hoc al minorilor Victoria și Ovidiu Mihăescu, prin petițiunea înreg. la no. 10056 din 1930.

Având în vedere că prin această cerere, numitul tutore ad-hoc tinde la retractarea sentinței civile a acestui tribunal, rămasă definitivă și prin care Florica Mihăescu în calitate de tutore legală a minorilor săi copii Victoria și Ovidiu, a fost obligată să plătească avocatului C. H. Rosetti, suma de 200.000 lei cu titlu de onorar de avocat; ca temei al cerereri de revizuire se invoacă considerațiunea că minorii n'ar fi fost apărați în acel proces de către tutorele lor.

Având în vedere că mai înainte de a se intra în judecarea fondului acestei cereri de revizuire, pârâțul C. H. Rosetti a ridicat un incident de inadmisibilitate, susținând că potrivit dispozițiunilor din art. 742 codul de procedură civilă, dreptul acordat minorilor de a ataca cu revizuire hotărârile date contra lor, în cazul când n'au fost de loc apărați, ca și în cazul când au fost apărați cu violențe, nu se poate exercita de nici un tutore în timpul minorității, ci numai de minorul ajuns major și în termen de două luni dela ajungerea la majoritate.

Considerând că potrivit dispozițiunilor din art. 291 și 297 din vechiul cod de procedură civilă din 1864 dreptul de revizuire ce-l aveau minorii, pentru lipsă de apărare sau apărare cu vicleșug nu putea fi exercitată decât de dânsii și numai în termen de patru luni dela ajungerea la majoritate, iar nu și de tutorii lor în timpul minorității.

Legiuitorul noului cod de procedură civilă din 1900 a intenționat să schimbe acest sistem și de aceea în art. 297 din proiectul supus deliberațiunii Senatului, s'a prevăzut că minorii întocmai ca Statul, județul, comuna, stabilimente publice, interzișii și cei puși sub consiliul judiciar, vor avea un termen de două luni dela primirea copiei după hotărârea rămasă definitivă spre a cere revizuirea ei, pentru lipsă de apărare sau apărare cu vicleșug.

Cu ocaziunea discuțiunilor ce au avut loc în Senat, d-l Emanuel Porumbaru a învederat superioritatea vechiului sistem și a arătat că dreptul de revizuire ce se dă minorului în timpul minorității este un drept iluzor, căci dacă minorul se plânge tocmai pentru faptul că n'a fost apărat de cei însărcinați de lege cu apărarea lui. În consecință d-l Emanuel Porumbaru a cerut să se păstreze vechiul sistem, potrivit căruia dreptul de revizuire să nu se poată exercita decât după ajungerea la majoritate și a propus un amendament în acest sens.

În urma răspunsului d-lui C. Disescu, ministrul justiției care a declarat că acceptă ca termenul de revizuire să curgă dela majoritate, senatul a votat amendamentul d-lui Emanuel Porumbaru și a adăugat la finele art. 742 următorul text : „Aceste dispozițiuni nu se aplică nevârstnicilor în ce privește dreptul de revizuire prevăzut la art. 291 al prezentului cod. Ei vor putea exercita acest drept în termen de două luni dela majoritate.

Considerând că acest ultim aliniat al art. 742 proc. civilă se referă în mod destul de lămurit la dispozițiunile art. 297 din acelaș cod, pe cari înțelege să le modifice, în ceea ce privește termenul în care dreptul de revizuire al minorilor pentru lipsă de apărare sau apărare cu viclenie, poate fi exercitat.

Că prin admiterea amendamentului propus și prin adăugarea ultimului aliniat la art. 742 legiuitorul a înțeles să renunțe definitiv la inovațiunea pe care o făcuse prin art. 297 și să păstreze mai departe vechiul sistem, potrivit căruia, în acest caz cu totul special de revizuire, dreptul minorilor să nu se poată exercita decât numai cu începere dela majoritatea lor, cu singura deosebire ca termenul să fie de două luni, în loc de patru, dela majoritate.

Considerând că între dispozițiunile art. 742 și 297 proc. civilă, există o incompatibilitate absolută, căci a decide altfel ar însemna să decidem că în cazul lipsei de apărare sau al apărării cu viclenie, legea ar cunoaște două feluri de revizuire în ce privește pe minori, una care ar putea fi introdusă de tutor în timpul minorității și alta care ar putea fi exercitată de minor în cele două luni dela ajungerea la majoritate, însă numai în cazul când tutorul n'a introdus pe prima. A admite o atare soluțiune, ar însemna să nesocotim în mod grav natura însăși a dreptului de revizuire, în această materie și ar fi să presupunem că legiuitorul ar permite ca interesele minorilor să fie lesne compromise prin cereri de revizuire interpușe și rău susținute făcute de tutori, fie ei chiar ad-hoc, în timpul minorității, și cari cereri n'ar avea alt efect decât a închide definitiv această cale de atac fostului minor ajuns la majoritate.

Că tocmai pentru a evita acest pericol legiuitorul din 1900 s'a grăbit prin art. 742 alin. ultim să modifice dispozițiunea pe care o luase prin textul anterior al art. 297 și deci să învedereze intențiunea sa de a păstra sistemul potrivit căruia termenul de revizuire, în acest caz special — nu curge decât cu începere dela ajungerea minorului la majoritate.

Că tot în acelaș scop al salvagădării intereselor minorilor legiuitorul francez, prin art. 484 din codul de procedură civilă a mers și mai departe decât legiuitorul nostru și a dispus că termenul de revizuire nu va curge contra minorilor decât cu începere dela notificarea pe care cel interesat le-o va face după ajungerea lor la majoritate.

Considerând că din împrejurarea că în legea noastră textul art. 742 se găsește așezat sub rubrica dispozițiuni tranzitorii, nu se poate trage nici o concluziune pentru o sferă de aplicațiune mai restrânsă a acestui text, căci numai din o rea așezare a unui text de lege sub o rubrică nepotrivită materiei la care se referă, nu se poate deduce o interpretare contrară intențiunii ce a călăuzit pe legiuitor.

Că din discuțiunile parlamentare ce au avut loc cu ocazia votării textului art. 742 proc. civilă, rezultă în mod cât se poate de lămurit că legiuitorul a vrut ca termenul de revizuire să nu curgă în contra minorilor — pentru cazul special prevăzut în art. 291 — decât numai dela ajungerea lor la majoritate. (A se vedea discursul d-lui ministru de justiție C. Disescu la Cameră).

Că deci în sistemul nostru procedural revizuirea pentru lipsă de apărare sau pentru apărare vicleană, nu poate fi introdusă nici odată și dănici un fel de tutor, în timpul minorității.

Că astfel fiind incidentul ridicat de pârâțul C. H. Rosetti este întemeiat și urmează a fi admis ca atare, iar acțiunea de față urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, fără a mai fi nevoie ca tribunalul să examineze și celelalte fine de neprimire ridicate de pârât. Pentru aceste motive redactate de d-l judecător de ședință, Al. Minculescu, Tribunalul, în virtutea legii, admite incidentul ridicat de pârâțul C. H. Rosetti și respinge ca inadmisibilă cererea de revizuire.

(ss) Alexandru Minculescu, I. Stambulescu.

TRIBUNUL ILFOV S. II com.

Audiența din 21 Martie 1931

Președinte d-l HARIȚON UDREA judecător

Louis Horovitz cu Soc. „Florida”

Sentița comercială No. 1580

Poprire. Poprire în propria mână. Admisibilitate. Rațiune.

Deși textul legii vorbește de poprirea în mâna terțiului, prin aceasta nu înseamnă că cineva nu poate să facă o poprire în propria-i mână, nefiind nici o rațiune a distinge între aceste situații; în cazul părerii contrarii, ar însemna ca creditorul să plătească debitorului său, iar când creditorul ar veni în urmă cu execuția contra debitorului, s'ar putea ca din cauza insolabilității acestuia, creditorul să nu mai ia nimic de la el.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut de Louis Horovitz din București, str. Gabroveni 20, contra cărții de judecată No. 15580 din 1930 a judecătoriei I București, prin care s'a admis contestația făcută de fabrica de ciorapi „Florida” din Timișoara;

Având în vedere actele din dosar, susținerile părților și concluziile scrise depuse;

Având în vedere că se constată, că pentru o sumă de bani pretinsă de intimată dela apelant, și pentru care acesta a fost acționat în fața Camerei Arbitrale din Timișoara, — în urma acestei acționări apelantul a achitat suma de bani, pentru care acesta se socotea dator; că intimata a stăruit mai departe în judecarea la Camera Arbitrală, obținând hotărâre contra apelantului; că începându-se execuția, pentru a nu se urma mai departe cu ea, apelantul a consemnat la Casa de Depuneri suma prevăzută în hotărârea Camerei Arbitrale, înaintând recipisa corpului de portărei local, și în acelaș timp apelantul a introdus acțiunea, pentru restituirea sumei obținută de intimată prin hotărârea Camerei Arbitrale, cerând și înființarea unei popriri pe suma consemnată; că intimata a făcut contestație la înființarea popriri, care s'a admis de prima instanță pe considerația, că apelantul a achiesat la urmărire, prin consemnarea sumei, și în al doilea rând, pentru că apelantul nu putea să facă o poprire în propria-i mână; că în contra hotărârei primei instanțe, Louis Horovitz a făcut apelul de față, cerând admiterea apelului cu cheltueli de judecată, iar intimata a cerut respingerea apelului, pentru motivele consemnate în jurnalul ședinței, cum și în concluziile scrise;

Că aceasta fiind expunerea în fapt, urmează să examinăm chestiunile discutate;

Considerând că achiesarea la o hotărâre judecătorească, când nu este expresă, trebuie să rezulte neîndoios din împrejurări, sau faptele părții obligată prin hotărâre; că în speța de față nu rezultă achiesarea, ci tocmai contrariu, fiindcă în acelaș timp cu consemnarea sumei, făcută de apelant, pentru a nu se mai face execuție asupra sa, acesta a făcut și o acțiune pentru restituirea sumei consemnată, cerând și înființarea popriri ei; că deci nerezultând o achiesare din partea apelantului, motivarea primei instanțe asupra acestei chestiuni se găsește nefondată;

Considerând că în al doilea rând, prima instanță a considerat că o poprire nu se poate face în propria mână a cuiva; că s'a susținut de intimată, că această poprire nu se poate face pentru o întreită considerație: 1) fiindcă legea vorbește că poprirea se poate face în mâna terțiului, deci nu în propria mână a cuiva; 2) unele probe, cum este interrogatorul terțiului poprit, sunt incompatibile cu poprirea în propria mână, neputând creditorul proprietar să-și ia singur interrogatorul; și 3) reaua credință s'ar manifesta adesea; cu o asemenea po-

priră, fiindcă cineva, ca să nu fie executat, ar căuta să-și facă o poprire în propria sa mână;

Considerând, în ceea ce privește prima obiecțiune, — că dacă textul legii vorbește de poprirea în mâna terțiului, prin aceasta nu înseamnă că nu se poate face o poprire în propria mână, fiindcă nu este nici o rațiune să se facă deosebiri între aceste situații într-adevăr prin poprire creditorul caută, ca ceea ce se datora debitorului său, să nu se mai plătească acestuia, ci creditorului; că după cum o persoană străină datorează debitorului, se poate ca însuși creditorul să datoreze și el debitorului său; că în cazul acesta, este natural ca ceea ce creditorul poate să facă de terțiu, să poată să facă și când el datorează datornicului, situațiile fiind aceleași; că altfel ar însemna, ca creditorul să plătească debitorului său, iar când creditorul ar veni în urmă cu execuția contra debitorului, s'ar putea ca din cauza insolvabilității acestuia, să nu mai ia nimic de la el;

Considerând că nici a doua obiecțiune nu este întemeiată, fiindcă într-o poprire în propria mână, nu-și mai are nici un rost afacerea vreunei probe ca să se stabilească că și creditorul datorează debitorului său; că dacă într-o poprire făcută în mâna terțiului, creditorul trebuie să stabilească că terțul poprit datorează debitorului său; în poprirea în mâna sa, creditorul prin însăși facerea popririi, arată că el este debitor al debitorului său; că deci de incompatibilități de probe nu se poate vorbi într-o asemenea poprire;

Considerând în ceea ce privește a treia obiecțiune, că prin poprire în mâna sa popritorul ar putea să facă o poprire cu rea credință, pentru a face pe debitorul poprit să nu-și execute creanța sa trebuie arătat că atunci când se constată o rea credință, judecătorul nu rămâne dezarmat, el putând să aprecieze asupra cauziunii; că însă în speța de față această chestiune nu se mai poate pune, fiindcă creditorul a consemnat întreaga sumă datorată, că fiind asifel și această obiecțiune se găsește nefondată;

Că stabilindu-se astfel că apelantul putea să înființeze poprirea făcută, în cazul acesta apelul făcut se găsește întemeiat și se admite în consecință.

Pentru aceste motive redactate de d-l jude Hariton Udrea, admite apelul.

(ss) Hariton Udrea, N. Nedelcu.

CONGRESUL GENERAL AL AVOCAȚILOR

În zilele de 6, 7 și 8 Septembrie crt., s'a ținut la Iași, în Aula Universității, Congresul anual al avocaților din România.

Sedința solemnă de deschidere a fost prezidată de simpaticul Președinte al Uniunii avocaților D-l avocat C. L. Naumescu, iar cele următoare de Decanul Barourilor Iași, Dolj, Cluj, etc.

Au luat parte la Congres un însemnat număr de avocați, reprezentând toate barourile din țară și s'au discutat importante chestiuni în legătură cu interesele profesionale și cu privire la Unificarea legilor pentru întregul Regat.

La urmă, după propunerea distinsului Decan al Baroului din Cluj, D-l Al. Dragomir, Congresul a votat cu mari ovațiuni următoarea moțiune:

„Congresul, în unanimitate, salută cu bucurie și feliicită pe D-l Ministru al Justiției pentru hotărârea,

pe care a luat-o, de a proceda la unificarea urgentă a legilor.

„Congresul își exprimă dorința ca baza unificării să fie legile vechiului Regat.

„În acest scop, este de părere, să se institue o comisie compusă din juriști din vechiul Regat și provinciile realipite, delegată de Uniunea avocaților din România, care comisie să găsească mijloacele cele mai indicate pentru realizarea unificării legislative”.

Viitorul congres pentru anul 1932 s'a hotărât a se ține la Cluj, în urma propunerii D-lui Decan Dragomir.

SPECTATOR

A apărut în Editura Curierul Judiciar: **LEGEA TIMBRULUI** și a impozitului pe acte și fapte juridice din 1 Mai 1927, cu toate modificările la zi, adnotată cu deciziile Comisiunii centrale, Jurisprudența română și streină la zi, precum și Comentarii de doctrină de A. B. Plopul, avocat. Volumul, format mare, conține 510 pag. *Prețul 300 lei.*

A apărut: **LEGEA ASUPRA PRESEI** și **LEGEA ASUPRA APĂRĂRII** ONOAREI APLICABILE ÎN ARDEAL, de Dr. Carol Nesselrode, Judecător-Consilier Trib. Bihor.

Cuprinzând concluziuni practice privitoare la :

Educarea tineretului de azi și de mâine; Aplicarea măsurilor în interesul ocrotirii orfanilor părăsiți sau neglijăți; Salvarea minorilor delicvenți; Accelerarea judecăților și reprimarea infracțiunilor și

Enumerarea atribuțiilor organelor chemate în aceste materii.

Lucrarea este tipărită elegant pe hârtie velină, conține 116 pagine. *Prețul 100 lei.* Comandele se primesc la autor Oradea, B-dul Regele Ferdinand 55/B sau la Curierul Judiciar care le va expedia contra cost.

DE ACELAȘ AUTOR: 1. *Procedura Tutelară din Transilvania* 500 lei; 2. *Legea despre Instanța Adolescenților* 80 lei; 3. *Dreptul penal al minorilor. Manual* 150 lei; 4. *Daunele morale în materie de de presă*, Editura Curierul Judiciar. — *Prețul 30 lei.*

A apărut Vol. X BIBLIOTECA MARELOR PROCESE care cuprinde procesul **Arabela Armășescu-Stravolca** : Drama din Strada Precupeții-Noi No. 25, moartea avocatului Nicu Urseanu, Vol. are 204 pag. cuprinzând toate actele de instrucțiune. Actul de acuzare și emoționantele pledoarii ale avocaților. Rechizitorul d-lui Procuror General. *Prețul 100 lei iar ediția lux pe velină 140 lei.*

Rugăm pe d-nii abonați din provincie a nu aștepta alte invitațiuni, cari sunt costisitoare, sau sosirea în localitate a încasatorilor, și a binevoi să trimită achitarea abonamentului prin mandat poștal, direct la Administrația „Curierul Judiciar”, București, Artei 5, notând pe cotorul mandatului, pentru abonamentul datorat, partida No....